

KALEA

(socialna drama)

Ljubljana, 1999, 2000

Potočnjak Dragica

Osebe:***RUIŠ - 32 let******DŽAFER - 35 let, njen mož******KALEA - 17 let, njun sin******DŽEMILA - 16 let, njuna hči******DURIJA - 60 let, Džaferjeva mati***

Obrobje velikega mesta. Barakarsko naselje. Edini viden prostor v drami je kuhinja, ki je tudi jedilnica in spalnica Durije, včasih tudi otrok. Durija leži na divanu ob peči. Skozi vrata na levi se sluti majhna čumnata, kjer spita starša. Skozi vrata na desni se stopi ven.

Okus stanovalcev je precej pester in živahen, vendar je prostor dokaj čist in urejen. Nekateri predmeti so že skoraj neprepoznavni v svoji obrabljenosti, štedilnik, hladilnik, radio, majhen TV, preproga in še kaj so novi. Utesnjenost prostora in predmetov povečuje napetost med stanovalci.

Čeprav gre skoraj naturalističen prostor, so na odru možne še drugačne estetske rešitve.

PRVO DEJANJE

1. prizor

Noč. **Ruiš** sedi za mizo in polaga karte, **Durija** na divanu, pokrita z odejo, sedi na nočni posodi. Durija namreč že dolga leta boleha za hudo revmo, ki jo je prikovala na posteljo. Zelo težko se premika, telo ima skrivenčeno, najhuje so prizadete noge, ki jih skoraj vleče za sabo, ko zbere toliko moči, da vstane. Takrat se premika s palicami.

DURIJA: Prej mi bojo čreva ven padla ... Ne morem - sem rekla! Prej bom dobila žulje na riti.

RUIŠ: Na jeziku!

DURIJA: Rit usrana!

RUIŠ: Si bila danes že tri krat, zato pa ne moreš več.

Ruiš potegne nočno posodo izpod nje.

RUIŠ: Kdo pa lahko vsake pol ure?

DURIJA: Čik mi daj, pa boš videla, kdo lahko.

RUIŠ: Pridna bodi in zaspi pa ti jih bojo angelčki prinesli.

Ruiš pospravlja nočno posodo pod posteljo.

DURIJA: Saj vem kje so. Tu, tu, v žepu, v žepu ...!

Durija jo hoče prijeti za krilo. Ruiš odskoči.

RUIŠ: Da se me ne bi slučajno!

Durijo nenadoma zvije bolečina. Gledalec nikoli ne ve, kdaj igra in kdaj ne.

DURIJA: Vrag pasji! Ooooooj, uuuuuuhhhhhh ... Uuuf, po celem telesu, po celem telesu me trga. Ooooooj, ojoj, kako to boli.

Ruiš se vrne k kartam. Durija še glasneje.

Sem rekla, da me boli! Boli me!

Ruiš nič.

Kaj je ...? Kaj vidiš?

RUIŠ: Spi.

DURIJA: Nekaj hudega je.

RUIŠ: Spi, če ti rečem.

DURIJA: Pa ti spi! Če mi ne daš čik, si bom prižgala tale kol in si ga zarinila v usta! Samo, da je dim, dim. *Priliznjeno.* Ruiš? Ruiš? A bi mi ti mogoče ..., vem, da boš ... Sem mislila ..., kaj pa, če bi mi jih šla ti iskat, a?

Ruiš nič. Durija spet ostro.

Sem rekla, da mi jih greš iskat!

RUIŠ: Plačaj.

DURIJA: Iz strganega žepa?!

RUIŠ: Ja, potem boš pa morala počakat na svojega dragega sinka. Če mu bo stal kot je treba, se bo primajal šele pred zajtrkom.

DURIJA: Prasica! Uuuuu! Phej! Phej!

Durija pljune proti Ruiš, potem pa se besno pokrije z odejo po glavi. Ruiš zaskrbljeno obrača karte. Durija čez čas, ko se spet odkrije.

Ne morem, pa če ne morem! Ko bom zaspala bojo prišli in me zbudili. Isto, vsako noč isto ...!

RUIŠ: Pa si prižgi TV.

DURIJA: Že pet ur bulji v ta drek, prasica, jaz pa umiram od lakote. Sem rekla, da sem lačna!

RUIŠ: Pred pol ure si jedla.

DURIJA: Pa kaj, hočem spet.

RUIŠ: Drek si lačna, drek si žejna, drek te tišči na drek! Nič pod milim nebom ti ne fali, ampak me samo lepo fino zajebavaš!

Dolga pavza. Tu in tam se sliši zvok, podoben prdenju. Ko je smrad že neznosen, Ruiš na stežaj odpre vrata.

DURIJA: Seveda, enim meso, nam pa fižol ...! Potem pa ni čudno ... Ona je pa fina gospa, ki sploh ne prdne. Ki še orng prdnit ne zna. Nič ne zna. Samo sovražiti. To pa zna! Vse okoli sebe sovraži, vse.

Ampak svoje otroke ..., da mati sovraži svoje otroke, še tiste, ki jih sploh rodila ni, to je pa res kriminal, navaden kriminal! Pred drugimi se lahko delaš lepo, ampak vsaka resnica pride enkrat na dan. Vse bo prišlo na dan!

Zapri, prehladila se bom! Zapri! Hočeš, da crknem?

Oh, ti revež, Džafer moj. Kam si gledal?! Sem mu lepo rekla, na vse načine sem mu govorila, jaz sem jo takoj prečitala, lisico. Česa vse se nisem spomnila, da bi ga prepričala, pa ne kot slep pes je rinil vanjo. Kot da ima zlato! Dedci zmešani, bolj ko jo baba vrti, bolj rinejo vanjo, pa če nima nič drugega za pokazat, nič! Idioti, vsi dedci so idioti! Potem pa dobiš vruga za vrat!

RUIŠ: Če takoj ne nehaš, bom šla in ne pridem več nazaj!

Durija se obrne k steni in še naprej nekaj momlja, potem razločneje in glasneje.

DURIJA: Še bolj bi te moral tepst, še bolj! Kdaj si mu pa dala nazadnje?

RUIŠ: Tu notri piše, pridi pogledat.

DURIJA: Šest mesecev, od jeseni mu nisi dala. Takemu dedcu, še dobro, da te pogleda.

RUIŠ: Samo še eno!

DURIJA: Vse vem, vse! Vsak premik slišim, natančno vem, kdo se obrača v postelji in zakaj, Vse vem. Vem tudi, da Džemili zamujajo njene stvari že devet tednov.

RUIŠ: Čarovnica!

DURIJA: Ti boš govorila! Kot, da ne vem kaj si delala?!

RUIŠ: Zakaj mu pa ne poveš?!

DURIJA: Zato, ker ... Ker ... Ah!

RUIŠ *nenadoma, igrano in glasno*: Smrt, smrt!

DURIJA: Kaj?! Kakšna smrt? Čigava?

RUIŠ: Ni, nič ni ...

DURIJA: Kdo? Kdaj?! Povej, kdaj?

RUIŠ: Tiho bodi.

DURIJA: Kdo bo? V naši hiši? Je iz naše hiše?

RUIŠ: Mogoče.

DURIJA: Kako, mogoče?

RUIŠ: Vse je mogoče, vse.

DURIJA: Sem jaz? Bom jaz? Povej!

RUIŠ: Ne vem, mogoče.

DURIJA: Vsi bomo! Kot, da je to kaj takega? Ampak ti komaj čakaš, da crknem.

RUIŠ: Ne.

DURIJA: Lažnivka! Samo povej, če je kdo od nas? Je?

RUIŠ: Ne vem ...

DURIJA: Lažeš! Kdaj pa bo?

RUIŠ: Ne vem - kmalu.

DURIJA: Mogoče si se pa zmotila.

RUIŠ: Nisem.

DURIJA: Kdaj? Povej! Ne boš mirno spala. Vsako noč te bom hodila strašit.

Vrže palico v Ruiš, vendar zgreši.

Če bi imela zdrave noge, bi ti spalila lase, bi ti oči spraskala!

RUIŠ: Bog je vedel, zakaj ti jih je vzel!

DURIJA: Ni bil Bog, ampak ti, kača! Začelo se je, ko si prišla ti v hišo, do takrat sem bila čisto zdrava!

RUIŠ: Če bi bila jaz, bi ti vzela še roke in jezik, ta strup!

DURIJA: Že tvoja mati je bila čarovnica.

RUIŠ: Še poznala je nisi!

DURIJA: Ti pa si jo! *Smeh.* Čarovnica je bila, saj drugega ni mogla bit, če je rodila tak izrodek

RUIŠ: Če takoj ne umolkneš, te bom tri dni pustila ležat v dreku, noben te ne bo čistil!
Tvoj predragi sinček še posebej ne.

Durija s krikom vrže blazino na mizo, da karte odfrčijo po prostoru. Ruiš pobere blazino in gre v tišini proti Duriji, ki v hipu pade v jok.

DURIJA: Pridna bom, tiho bom, že ubogam. Ruiš, Ruiš ..., ne! Nehaj, kako naj sploh vem, saj ne vem, kdo je bila tvoja mati. Jutro bo, jaz pa še ne spim, že šestnajst let, noč in dan tu, vedno na istem mestu, že šestnajst let ne spim ...

Ne bom več, nikdar več ..., obljubim.

RUIŠ: Že stokrat si obljubila.

*Ruiš ji povezne blazino čez glavo, ko vstopi **Kalea** in obstane.*

KALEA: Mama! Mama!

Ruiš steče v sobo. Kalea pristopi k babici, ki lovi sapo in stoka.

DURIJA: Kalea, Kalea moj ... Dragi ... Sonce moje.

Durija oče, Kalea jo tolaži, prižema k sebi.

Skoraj me je ... Nič ji nisem ..., prisežem.

KALEA: Ugani, kaj sem ti prinesel. *Po pavzi.* Piščanca in to pohanega!

DURIJA: Hočem kadit.

KALEA: Samo ena pljuča imaš, babi. Džemile še ni?

Kalea položi zavoj s hrano pred Durijo na posteljo. Durija ga odrine.

DURIJA: Skrčil se mi je želodec, saj veš, da mi ne da nič jest.

Na vratih se pojavi Ruiš.

RUIŠ: In kje je on? Sem ti rekla, da ne prihajaj brez njega!

DURIJA: No, pa bo spet norela.

Kalea se obrne proti izhodu. Durija se obesi nanj.

DURIJA: Ne, Kalea, ne. *Ruiš.* Pusti ga, kaj te briga. Je, kjer je! Če bi bila jaz na njegovem mestu, bi tudi ostala tam.

RUIŠ): Kača!

DURIJA *Kalei*: Vidiš kako dela z mano. Kot, da sem zadnji drek pri hiši.

Kalea je že pri vratih.

Ne, Kalea! Prasica, vse boš pregnala od hiše.

RUIŠ: Pa denar? Kje je denar?!

Kalea seže v žep in vrže, da se kovanci razletijo po sobi.

Samo to ti je pustil?

Kalea prikima. Durija beza kovance s palico k sebi.

DURIJA: To ni nič. Obrni žepe, Kalea.

RUIŠ: Kako si ga mogel pustit, pa še z denarjem, kako si ga mogel ...?!

Kalea po romsko zakolne in odpre vrata.

Če mu greš delat družbo, te za to, kar zdaj počne, sigurno ne rabi.

KALEA: Noben me ne rabi.

DURIJA: Jaz te rabim! Neeeee! Kalea, sonce moje ..., ne, ti si še edina luč mojega življenja.

RUIŠ: Nehaj se dret!

DURIJA: Oh, jaz bedna, kaj sem zagrešila ...? Nikamor ne greš, Kalea! Najbolje, da res crknem. Saj bom, zelo kmalu se me boste rešili. Zakaj vsi hočejo, da crknem, vsi, ampak vsi!?

Durija zažene vik in krik, tolče, joče, cvili, se vleče s postelje, Ruiš in Kalea jo skušata pomiriti.

RUIŠ: Nehaj že, nehaj ..., ne, ne, ne, majko.

KALEA: Babica, babi, me slišiš, babi?

RUIŠ: Vse sosede bo zbudila! Slišiš, majko, majko! Ne deri se, no.

KALEA: Nikamor ne grem, tu sem, babi, pomiri se ...

RUIŠ: Majko, majko ... Še srce ji lahko počí, ko se tako dere ... O, majko ...

KALEA: Pri tebi sem, babi ...

Durija se ga krčevito oklene, joče, lovi sapo.

DURIJA: Moj, moj si ..., samo moj.

KALEA: Tvoj sem, babi, tvoj.

DURIJA: Ti si moj angel. Če me še ti zapustiš, potem, potem ni več dneva, ni več luči zame, samo še prepad, črna tema me objema, padam, padam ...

RUIŠ: Nehaj noret, nehaj, kot Boga te prosim!

DURIJA: O, Bog, ti edini, ti pravični, ti ..., s čim sem si to zaslužila, saj sem bila zmeraj

poštena ...

Durija narica in cvili, da se sliši skrajno neokusno.

Marija mati Bogorodica, Noč in dan molim k tebi, kako moreš dopustit, da takole delajo z mano? Nobene tolažbe nimam več, nič, vzemi me k sebi, če me ne znaš potolažit, prosim te, Marija mati vzemi me ..., vzemi meeeee ...

RUIŠ: Kalea, pomiri jo, prosim.

Kalea jo vzame v naročje in tiho zapoje. Njegovo petje je čudežno lepo in občuteno. Nežna melodija počasi umiri Durijo. Pesem otožna se dvigne nad vse

Čuj me bog, da ti potožim.
Moja hiša stoji na dveh kolcih.
Čuj me bog, da ti potožim.
Moji otroci so goli in lačni.

Čuj me bog, da ti potožim.
S praznimi bisagami se vračajo Ciganke,
Čuj me bog, da ti potožim.
Cigani lačni šotorijo po svetu.
Čuj me, o bog! - E, bog je zatisnil ušesa.

Durija zaspi, Kalea ji glavo nežno položi na blazino, Ruiš zastane pred vrati v spalnico.

RUIŠ: Si mi hotel kaj povedat? *Po pavzi.* Potem pa - lahko noč.

Ruiš pobira karte.

KALEA: Jaz ne morem bit več hlapec tvojega ponižanja. Odvezujem si roke.

RUIŠ: Dobro veš, da te ne razumem kadar tako filozofiraš!

KALEA: Ne zato, ker me ne bi mogla, ampak ker me nočeš!

RUIŠ: Ti pa ne moreš upoštevati, da komaj stojim!

KALEA: Ne bom več pel.

RUIŠ: Kaj?

KALEA: Ne bom več hodil z njim, ne bom več pel.

RUIŠ: To pa ne! Kako bomo pa živeli?

KALEA: Ne smem več, za nikogar ni dobro.

RUIŠ: Moraš, razumeš, moraš! Za vse je dobro! *Pokaže na Durijo.* Zdravnika rabi, od kod

naj ji plačam? Njene bolečine so vsak dan hujše, z vso pravico računa nate, ti si edini, ki lahko zaslužiš. Vsak dan moli, prosi Boga, se mu zahvaljuje ... Ona, verjame, da si njen angel rešitelj.

KALEA: Od tega se mi že bruha!

RUIŠ: Jaz grem lahko nazaj čistit, ampak nekdo mora skrbet zanjo. Boš ti? Prav, pustil boš šolo in ji boš odnašal kahle ... V redu.

KALEA: Lahko hodi, saj mora hodit.

RUIŠ: Njej povej. Če noče, noče, zato pa je vsak dan hujše. Včasih se mi zdi, da bom res znorela od nje. O, kako lažje mi bo, če je ne bom ves dan gledala. Ampak jaz ne morem zaslužiti niti za hrano. Džemila gre po njegovih stopinjah. Na njiju res ne morem računat.

KALEA: Name pa kar računaš! Name vsi računate! Babica si bo kupila zdravje, oče si kupuje kurbe ... Kaj si boš pa ti kupila z mojim denarjem, kaj, no, kaj?!

RUIŠ *po pavzi*: Kakšen dan življenja, morda.

Durija se oglasi v sanjah. V istem hipu vstopi Džemila. Očitno utrujena, samo prikima v pozdrav. Ruiš odkima, Kalea pospravlja svoje reči. Džemila je oblečena zelo vpadljivo, v kričeče, tesno oprijemajoče se oblačilo. Lase ima pobarvane platinasto blond. Po dolgi in mučni tišini.

DŽEMILA: Vidim, da sta me vesela ...

Ruiš pospravlja hrano.

Sta samo zaradi mene tako zoprna?

RUIŠ: Ne izzivaj in se spravi spat.

DŽEMILA: A zdaj pa še govorit ne smem?

Kalea se slači.

Pa kaj ti jaz morem, če starega spet ni!

KALEA: Zapri gobec!

RUIŠ: Mir, oba!

Durija se prebudi kot iz hudih sanj.

DURIJA: Kdo? Kaj? Kaj je? Kalea? Kje pa sem?

DŽEMILA *narejeno veselo*: O, dobro jutro, babi!

DURIJA: Saj ne vem, če sem spala. Jutro? Če ni sonca ni jutra ...

DŽEMILA: Če si se zbudila, si spala. *Sladko*. A si kaj sanjala?

DURIJA: Sanjala? Kaj sem pa sanjala? A sem sploh kaj sanjala?

RUIŠ: Nisi!

DURIJA: Sem! Pa sem, da veš! Sanjala sem, da sem se pogovarjala z angeli ...

RUIŠ: Boš jutri povedala ...

DŽEMILA: Zdaj bo povedala! Povej, babi povej!

RUIŠ: Ti bo v postelji povedala. Gremo.

DŽEMILA *šepeta*: Jaz že ne bom spala z njo.

RUIŠ *šepeta*: Dobro veš, da noče sama spat. Kasneje greš lahko v svojo posteljo.

DŽEMILA: Ne grem k njej.

DURIJA: Džemila, kje si zdaj? Pridi sem, da ti povem ... Z angeli, bilo jih je ..., joj, se ne spomnim, eden, dva ..., trije? Ne, en, samo en, ampak kakšen ...? Lep, lep je bil ..., ja, kot angel. Ja, seveda, če je bil pa angel.

DŽEMILA: Ne bom, ker sem zmatrana!

KALEA: Koliko si jih pa imela?

Džemila skrije ogorčenje.

DURIJA: A vi sploh slišite? Pogovarjala sem se z angeli!

DŽEMILA: In imeli so takšne čiste, takšne angelske obraze kot, kot naš Kalea, a ne?

DURIJA: Ja, ja, ja, kako veš?

DŽEMILA: Isto si sanjala včeraj in predvčerajšnjim in vsak dan.

DURIJA: Ne nisem, ne tega pa res še nisem ...

RUIŠ: Si.

DURIJA: Ampak, kaj so pa rekli, no, kaj so mi rekli? Če veš, da sem sanjala, veš tudi kaj so mi povedali.

RUIŠ: Da moraš bit prijazna s snaho in se ji moraš opravičit za vsako nesramnost, za vsako sranje, ki si ji ga skuhala, odkar je prišla v hišo. Če ne, bo po tebi.

DURIJA: Saj vem, da nekega vruga pripravljaš.

DŽEMILA: U, piščanček!

KALEA: Tisti, ki so te nategovali celo noč, naj ti dajo pa še za jest!

Ji potegne hrano iz rok.

DŽEMILA: Prasec!

KALEA *Ruiš*: Pa menda ne misliš, da ima samo enega?

DURIJA: Bo vsaj vedela, kateri ima daljšega.

RUIŠ: V moji hiši se ne bo noben kurbal!

DURIJA: Kdaj sem ti jo pa dala, hišo?

DŽEMILA *mami*: A stari se pa lahko? Pred njim se pa kar treseš ...

Kalea jo udari po licu. Ruiš na enak način Kaleo.

RUIŠ: Ženske pa ne boš tepel!

DŽEMILA: Če je on angel, sem jaz Devica Marija!

Džemila in Kalea smeh. Ruiš udriha po njiju.

RUIŠ: Nehajta, nehajta!

DURIJA: Pusti otroke, prasica, kaj so ti naredili otroci? Svoje lastne otroke, tepe, o Džafer, kam si gledal? Vse mu bom povedala, vse!

RUIŠ: Hočeš še ti?

DURIJA: Ne, samo mene ne, nič mu ne bom rekla, tiho bom kot grob!

RUIŠ: Spat!

DŽEMILA: Grem lahko k tebi? Saj očeta ne bo ..., joj, oprost, če pride, bom ...

RUIŠ *Kalei*: Ostani pri njej, dokler ne zaspi.

Kalea prikima. Ruiš odide v sobo.)

DŽEMILA: Lepo spi babi, ampak to, kar sanjaš niso angeli, ampak duhovi.

DURIJA: Duhovi imajo drugačne glasove, ampak ti tega še ne razumeš.

Džemila odide. Durija čez čas.

Drugič ga rajši pripelji domov.

Čez čas.

Ja, prišel je k meni angel, ki je imel moč, saj veš angeli imajo moč, ki jim jo je dal Bog. Iztegnil je svoje dolge bele roke proti meni. Pogledala sem ga in v istem trenutku, ko sem ga pogledala, sem pomislila, da ga mogoče poznam, da je nekomu podoben. In res bil je tak kot ti.

KALEA: Ne spet.

DURIJA: No in potem mi je nekaj sporočil, razumeš? Nekaj je rekel, odpiral je usta, ampak jaz ga nisem slišala, nisem slišala besed, ker ...

KALEA: Spet ga nisi slišala?

DURIJA: Ne, ker sem se ..., ne vem zbudila. In prav takrat sem se morala zbuditi! Zmeraj isto, zmeraj isto!

KALEA: Enkrat ga boš slišala.

DURIJA: Misliš?

KALEA: Ja, enkrat ga boš, sigurno.

DURIJA: Če ne bo že prepozno.

KALEA: Nikdar ni prepozno.

DURIJA: To, kar mi hočeš povedat kot angel, mislim v sanjah ..., mogoče pa ...

Kalea zлага obleko.

KALEA: Jaz nisem noben angel. Da mi ne boš nikdar več rekla tega!

DURIJA: Mogoče mi pa lahko, kar takole poveš, mislim, če se spomniš ...?

KALEA: Ej, babi, medtem ko si ti spala, sem bil jaz buden, jaz sem bil tu, ti pa ne vem ...

DURIJA: Pa res.

KALEA: Nisem bil jaz. Angel nikoli ne bi udaril svoje sestre. Če sem jaz angel, je tudi Džemila angel. O, to ji moram povedat!

DURIJA: Stisni se, da bova molila.

Kalea leže k njej. Durija moli, čez čas.

Zakaj ne moliš? Moli, da ti bo Bog pomagal.

KALEA: In, če ga ni?

Zgrožena Durija se hitro tri krat prekriža.

DURIJA: Bog, ne poslušaj ga. Saj ni mislil čisto tako.

Durija spet moli. Kalea strmi v strop.

KALEA: Moliš, da potešiš domotožje po domu, ki ga ni. Še v spominu ne več. Prazen tek za vozom.

DURIJA: To delajo te tvoje zmešane knjige. Vsaj tiho bodi.

Durija moli, Kalea čez čas.)

KALEA: Babi, angeli so beli, jaz pa sem črn ...

Glasba, melodija je ista, ki jo prej pel Kalea, le harmonija je zdaj mogočnejša, angelska. Počasi zatemnitev.

2. prizor

Zgodnje jutro, čez nekaj ur. Ruiš spi, naslonjena na mizo. Vhodna vrata se počasi odprejo, vstopi Džaffer. Se že pri vratih opoteče. Ko odlaga violinsko škatlo, udari z njo ob stol. Zakolne. Ruiš se ne premakne. Džaffer jo pogleda. Glasno šepeta.

DŽAFER: Čaka ..., ona spet ..., šššššt, šššššt, da je ne ...

Tava skozi prostor, se ustavi pri Kalei in Duriji. Se skoraj spotakne ob penasto posteljo na tleh, spet zakolne, potem.

Hudič, se mi ... O, kako golobčki ..., angelčki spijo ...

Kalea spi s knjigo v roki. Džaffer mu jo skuša vzeti, ne gre.

To pa ni muzika zate. Od tega ni činči - linčija. Boš pustil, boš?

Kalea popusti, ko se Džaffer obrne, jezno zamahne za njim. Džaffer položi knjigo na mizo.

Ona bo pa kar ..., o, ne, ne bo, ker ... Jo bomo mi ..., ja, ja ...

Se postavi nad Ruiš.

Stara ... Smeh. Stara moja ...

Kalea dvigne glavo, Durija ga potegne nazaj. Džaffer ne ve kako bi prijel Ruiš, se motovili z rokami nad njo, da bi jo dvignil. Ruiš se še vedno ne odziva.

Ona čaka, čaka, čaka junaka, ki jo bo odnesel ... Uf, težka ..., greva, rokice gor, lepo gor, ne, gor, ne dol, gor, tako ja ... No, pa gremo ...

Džaffer uspe naložiti Ruiš okobal preko ramen in sedaj stopi z njo proti vratom, napačnim.

No, no, no... tja ... Od tam smo prišli, gremo pa - tja, tja, tja ... *Zapoje.* Tja, tja, tja, la, la, la, tja, tja ...

Začne skoraj plesati, ko Ruiš udari po njem.

RUIŠ: Pusti me, pusti me ..., prasec!

DŽAFER: Oj, joj, joj, kaj sem ti pa ...?

RUIŠ: Pusti me, pusti me ...!

DŽAFER: Ne, ne, nič hudega nisem, ej, ej, ej ..., nehaj ženska ..., nehaj ...

Ruiš se izvije na tla.

RUIŠ: Fuj, kako smrdiš, smrdiš ...!

DŽAFER: Se bom umil ...

RUIŠ *se zažene vanj*: Po kurbi smrdiš, prasec!

Kalea hoče iz postelje, Durija ga vleče nazaj.

DŽAFER: Ti bom jaz dal! Nehaj, če ne ... Grizeš, prasica, grizeš! Nehaj, ker če te primem se ne boš več pobrala.

RUIŠ: Si mislil, da ti bom še noge in rit polizala, to, to svinjsko, smrdljivo rit, ki jo namakaš v njenem dreku!

Džafer jo udari.

KALEA: Pusti mamó, pusti mamó!

DURIJA: Kalea, ne smeš očeta!

KALEA: Gnoj, ne pa oče!

Džafer, brca Ruiš, Kalea grobo odrine Durijo in se zažene vanj.)

DŽAFER: Sem ti rekel ... Pička znucana, ti boš meni ... Kdo je kurba, še enkrat reči ...

Džafer sune Kaleo, da odleti.

DŽAFER: Zdaj pa še ti, ščene malo!

RUIŠ: Pusti otroka, svinja, ti svinja pijana, pusti otroka!

Kalea se dvigne.

DURIJA: Ne očeta, ne smeš očeta!

KALEA: On ni moj oče, ne maram takega očeta.

DŽAFER: Saj mogoče res nisem.

Ruiš se spet zažene vanj.

RUIŠ: Ti prasec, prasec ... ti ...!

DURIJA: Kalea, ne! Kalea, za kriščevo voljo! Nehajte vsi nehajte!

Džemila se pojavi na vratih spalnice.

DŽAFER: Tiho stara! *Kalei*. Te je našuntala, prasica, te je našuntala prasica? Priznaj!

RUIŠ: Saj vsi vejo, da se kurbaš!

DŽAFER: Zapri gobec!

KALEA: Ne bo zaprla, ker nima gobca.

RUIŠ: Zajeban, ti zajeban ..., ušivec, pesjan zajeban ...kako si upaš ...?!

DŽAFER: Tiho, sicer te noben dohtar več ne zakrpa!

RUIŠ: Izgini tja, kjer si bil in ostani pri njej, nočem te več videt, nikdar, nikdar več!

DŽAFER: Molči in mi daj jest.

RUIŠ: Noč za nočjo ga čakam, že leta ga čakam, da se ob šestih zjutraj primaje domov in se dela, kot da ni nič, kot da je vse v najlepšem redu ... Pa ni, pa ni, pa ni!

DŽAFER: Jest mi daj. Jest, slišiš.

DURIJA: Saj je prinesel Kalea ...

KALEA: Mama, ne!

Džafer sedi za mizo in čaka.

RUIŠ: Saj nisem nora, jaz mu bom dajala jest, on bo pa denar zapravljaj za kurbe.

DŽAFER: Kakšen denar?!

KALEA: Moj denar!

DURIJA: Ne, Kalea, ne, ne, ne ...

DŽAFER: Čigav denar? Si upaš še enkrat ...?

KALEA: Moj denar, jaz sem ga zaslužil.

DŽAFER *Duriji*: On ga je zaslužil! Slišiš to?! *Kalei* Če si ga že kaj zaslužil, si ga pri meni in zaradi mene. Razumeš? Če ne bi bilo tvojega dragega, predragega, najdražjega očkota, ne bi ti zaslužil niti za sekret papir! Če si sploh znaš obrisat rit, ti reva usrana?

DURIJA: Džafer, no.

DŽAFER: Če ne bi bilo mene, bi ti lahko svoji dragi mamicici prepeval pesmice za lahko noč, živemu bogu se ne bi sanjalo, da sploh znaš čivkat. In potem bi si ti svoje popevčkanje lahko mirno v ritko vtaknil, ker te ne bi živ krst povohal. Če ne bi bilo tega, ki ga danes zmerjaš *Se bije po prsih*. bi se figo topli menandžerji zate.

DURIJA: Menan ..., menandžeraji ...? *Džemili*. Kaj so to me ..., menandžerarji?

Džafer polaga bankovce na mizo.

DŽAFER: Ne bi bilo dinarčkov. Ne, ne. Pa novega štedilnika, ne bi očka kupil hladilnika, deset metrov drv za vaše tople ritke, tepiha, radia ..., ne bi šel danes kupit televizorčka, ne, ne, ker ne bi bilo činči - linčija!

KALEA: To ni vse.

RUIŠ: Kaj?

DŽAFER: Vse je.

KALEA: To ni niti pol.

RUIŠ: Ostalo je dal kurbi! Doma lahko stradamo, mama mu umira, komaj smo si malo opomogli ... On pa vzdržuje mlado kurbo.

Ruiš grabi po bankovcih, Džafer jo grobo odrine.

DŽAFER: Ti si kurba, čigav kruh pa žreš vsak dan?!

DŽEMILA: Kalein.. Vse, kar si kupil, si kupil z denarjem, ki ga je zaslužil on.

DŽAFER: Še ena koklja se je oglasila! Od kod si se pa ti vzela? Še ena lisica, še ti hijena. Same hijene za vrat?!

DŽEMILA: Vsi hočejo njega, njega iščejo ..., tebe noben več ne kliče. Če ne bi bilo Kalee, bi ti imel figo komu špilat.

Džafer zavpije in obrne mizo.. Dolga tišina. Duriji

DŽAFER: Imaš še ti kaj? Boš še ti kokodakala, ko -ko-ko-ko-ko ...

DURIJA: Spat pojdi.

RUIŠ: V mojo posteljo že ne, naj gre k svoji kurbi, naj si obesi njeno p... za vrat.

Džafer jo brcne z vso močjo, Kalea in Džemila skočita nanj in ga počasi in z veliko težavo obvladata. Sliši se samo njihovo sopenje, Ruiš joče in stoka od bolečin, Durija hlipa in se pokriva čez glavo. Zatamnitev.

3. prizor

Jutro, ne dolgo zatem. Kalea kleči ob materi, ki vročična in brez zavesti leži na dodatni postelji. Na mesta, kjer je bila pretepena, ji polaga obkladke iz zelišč in komaj slišno poje. Džemila spi na postelji pri Duriji.

Razpela sem zibel pod slivo
in detetu je dobro.
Dežek rosi, okoplje ga.
Listje pada, pokrije ga.
Pride koza, podoji ga ...

DURIJA *čez čas, tiho*: Opravičit se mu boš moral, oče ti je.

KALEA: Veter dahne, zaziblje ga.
Spančkaj sine, mirno spančkaj,
ubogaj mamó in ne joči.

DŽEMILA: Jaz spim!

DURIJA: Jaz pa ne!

Ruiš stoka in nekaj nerazločno momlja.

KALEA: Primitivnež, še steklega psa ne bi smel tako pretepst, ne pa svoje žene ...,
primitiven, zarukan Cigan!

DURIJA: Gadžovani pa kaj takega ne delajo, kje pa!

DŽEMILA: Tiho.

DURIJA: Mi se do krvi stepemo, skoraj se pobijemo, a ko nas mine se tudi spet ljubimo.
Oni pa se na tihem sovražijo, na skrivaj koljejo, se obešajo, sežigajo, najhujše grozote si delajo, ampak na skrivaj, v tišini, samo da je stran od oči in ušes. Drug drugemu kažejo lep obraz, v resnici pa prodajajo drek v celofanu, marš!

DŽEMILA: Jaz hočem spat!

DURIJA: Spi ali se pa razpoči.

KALEA *Džemili*: Ne, vstani, jaz moram v šolo.

DŽEMILA: Slabo mi je ...

DURIJA: Prej bi mislila, ko ti je bilo lepo.

DŽEMILA: A ne razumeš, da ...?!

Džemila steče ven, Kalea presenečeno gleda za njo.

KALEA: Madona! *Duriji*. Ampak danes pišemo!

DURIJA: Daj, pusti že to neumno šolo, nisi rojen za šolo.

KALEA: Kdo je pa rojen za šolo?

DURIJA: Gadžovani, njim paše sedet med štirimi stenami. Ti pa si Cigan.

KALEA: Ja, in imam zato opičje možgane?!

DURIJA: Pisat in brat znaš, izračunat koliko imaš v žepu tudi, kaj še hočeš? Pokaži mi enega, ki mu je koristilo, da je vedel več od drugih?

KALEA: Ti ne razumeš.

DURIJA: Zakaj hočeš vedet še več, ko pa je že to, kar veš, več kot preveč?

Kalea pripravlja šolske potrebščine.

KALEA: Ne boš me prepričala.

DURIJA: Bog je dal ljudem pamet, enemu več, drugemu manj, a vsakemu kot je prav. Če je komu dal še kaj več, ima poseben načrt z njim. To je božji dar in človek ga ne sme zavreč, ker ga bo Bog kaznoval. Vprašaj mamo, če ne verjameš, to je kot prekletstvo. Če ti je dal Bog glas, ki ga hočejo ljudje slišat, potem moraš pet, da boš z njim zaslužil in pomagal sebi in drugim.

KALEA: Šel bom študirat, pa če se vsi postavite na glavo! Tri leta živite od mojega petja, Zdaj naj pa še kdo drug pomaga.

DURIJA: Ja, in ko boš doštudiral, kaj boš pa potem? Kdo te bo vzel v službo? Kateri gadžovan bo pa bo hodil k črnemu Ciganu po zdravje? Si predstavljaš - pride beli gadžo k Ciganu, ki sedi za mizo v čisto beli, čisti halji in mu reče - Gospod doktor, pomagajte mi, glava me boli ... *Smeh*. Si predstavljaš, on reče njemu - Gospod doktor! Gospod doktor! in se mu prikloni, prikloni se mu, gadžo se prikloni Ciganu! On prosi nega, on njega! Saj to še ni videl svet, gadžo prosi Cigana, gadžo Cigana!

DŽAFER *iz sosednje sobe*: Tišina!

KALEA: Kar govoriš, bo enkrat čisto normalno.

DURIJA: Ja, bo pa prej bo konec sveta. .

KALEA: Bo!.

DURIJA: Že ko pridejo na svet imajo riti lepo na toplem in na suhem! To je tudi edina razlika med nami in njimi, ampak ...

KALEA: Nimaš prav

DURIJA: Poslušaj, ker ti dobro hočem. Če bi Bog hotel, da greš študirat, bi dal tvoj glas Džemili, ne pa tebi.

KALEA: Nehaj, babi.

Durija vleče odejo z nog, kaže povoje.

DURIJA: Hudič pasji, kako me trga ...! Ne vem, če bom dočkala to prekleto operacijo. *Sladko.* Bom, treba je upati. In ti mi boš pomagal, Kalea. Saj veš, kako je, če si dober, ti Bog še tisočkrat povrne.

KALEA: Dobro veš, da je šla tvoja operacija za njegove babe.

DURIJA: Da se nisem prej spomnila! Džafer ima čike ...! Eno pokadim, pa ...

KALEA: Tega pa nočeš slišat.

DURIJA: Bodi priden in prinesi babici cigarete.

KALEA: Šope denarja meče v luft, celi gostilni plačuje, tista baba ga vsak dan čaka v novi obleki, z novo verižico, z novim prstanom ... Zdaj ji že obljublja avto. Tam se slini, doma pa renči. Ne bom plačeval njegovih kurb, naj si jih plača ...

DŽAFER *iz spalnice*: Če se jaz dvignem!

Vstopi Džemila, sede za mizo.

DŽEMILA: Mi daš malo vode?

Kalea ji natoči kozarec. Durija ju gleda. Kalea čez čas.

KALEA: Kaj ti pa je?

DŽEMILA: Ah, nič ...

DURIJA: Nič, ja, nič, ko se bo začelo cmerit naokrog, bo tudi nič?!

DŽEMILA: Nehaj.

DURIJA: Kahlo, hitro, Ruiš! Ruiš!

KALEA: Mama je ...

DURIJA: Daj mi ..., če ne se bom ..., hitro, hitro ...

DŽEMILA: Če boš tu srala, bom še enkrat bruhala. Pojdi ven, saj ni daleč.

DURIJA: Če pa ne morem.

DŽEMILA: Zdravnik je rekel, da ti bo bolje, če boš hodila.

DURIJA: Če je on zdravnik sem jaz papež! Prekleti šarlatan, kdo mu je dal papir?!

Džafer na vratih.

DŽAFER: Kaj je srake? Celo jutro krakate, kra, kra, kra ... *Duriji*. Si dobro spala?

DURIJA: Odlično!

Nejevoljna leze s postelje.

Jaz stara ženska ... Na pol mrtva pa ... Bi mi kdo ...?!

Kalea ji da palice.

DŽAFER: In kaj pravijo angelčki?

DURIJA: Da se nehaj zajebavat!

DŽAFER: Majko, če pa še v nebesih ne poznajo olike, se ti pa res ne splača umret. *Džemili*. A ti si pa sanjala vruga?

DŽEMILA: Ja, tebe.

DŽAFER: U, potem se pa nasmej, ker si bila v najboljši družbi. *Po pavzi*. Samo naš ptiček se še ni oglasil! Ampak, če bo tako grdo čivkal kot ponoči, bo tako ali tako prišel na slab glas. *Smeh. Potem Džemili*. Natoči. *Po pavzi*. Slišiš, punči?

DŽEMILA: Sam si natoči.

DŽAFER: Kaj? Uuuu, danes smo pa res ...! Uhuhuhu ...

Džemila se počasi dvigne in odtava do vode. Durija se vleče do vrat. Kalei.

Odnesi mamu v sobo. Slišiš?!

DURIJA: Ja, bo vsaj imela mir.

DŽAFER *Džemili*: Rabiš na pismo?!

Džemila natoči, a tik preden Džafer prime, spusti kozarec na tla. Durija zakolne in se odvleče ven. Kalea dviguje mamu. Džemila neprepičljivo.

DŽEMILA: Oprosti.

DŽAFER: Tako te uči tvoja mati, razbijat moje kozarce te uči?!

DŽEMILA: To me učiš ti.

DŽAFER: Kaj si rekla?

DŽEMILA: Kar si slišal.

Ruiš blodi. Džemila se stisne v kot.

Daj, daj, udari, brcni me, tu ... *Pokaže na trebuh.* Ne veš kakšno uslugo mi boš naredil. Kaj čakaš? Udari, brcni, to znaš!

DŽAFER: Kaj noriš, kaj sem ti pa naredil? Sem ti kaj naredil?! Daj mi vode in mi daj mir.

DŽEMILA: Sam si natoči, mi nismo tvoji sužnji, pojdi k njej, naj ti ona nataka, naj ti kuha, pere, lika, mama ne bo več delala tega ...!

DŽAFER: A si ti njen advokat? Zna sama povedat, če ima kaj.

Kalea zapre vrata spalnice.

DŽEMILA: Če bo lahko sploh še kdaj govorila.

DŽAFER: Vodo, sem rekel!

DŽEMILA: Ne bom.

DŽAFER: Boš! Boš videla kako boš, če te jaz ...

(Džafferja ustavi vpitje iz spalnice. Ruiš priteče v kuhinjo in med kričanjem steče skozi vrata, ki jih je pustila Durija prej odprta, na plano. Kalea za njo. Ruiš je seveda na pol slečena.)

DŽEMILA: Ti pa ne bi šel za njo?

Džemila se na vratih zaleti v Durijo, da skoraj zgrmi po tleh.

DURIJA: Spet nori? Ta

DŽAFER: Ne sekiraj se majko, vse bo v redu.

DURIJA: Ob svetem nikoli!

DŽAFER: S Kaleo imava ob desetih sestankih z nekim gadžovanom, ki ima velik studio.

Durija leze na posteljo. Džaffer vzame piščanca iz hladilnika.

DURIJA: Stodio, kaj je to sto - dio?

DŽAFER: Studio!

DURIJA: Kaj se dereš? Saj slišim, sto - dio. Imam še svoja ušesa.

DŽAFER: No, stodio ..., to je tak prostor, razumeš, kjer bo Kalea snemal. Mislim, on bo pel, tisti tam ga bojo pa snemali. Razumeš? Da ga bojo ljudje potem poslušali.

DURIJA: Saj ga že poslušajo.

DŽAFER: Ja, ampak potem ga bojo pa še po radiu, pa po televiziji, pa njegove plošče bojo kupovali. Kalea bo postal slaven, mi bomo pa imeli denar, ogromno denarja! Najmanj za deset tvojih operacij denarja.

DURIJA: Niti za sto operacij ga ne dam!

DŽAFER: Majko, ne razumeš ...

DURIJA: Seveda razumem, Kaleo misliš prodat gadžovanom. Zato pa misli samo še na to butasto šolo. Zato noče več pet!

DŽAFER: Kaj?!

DURIJA: Kaj, kaj?!

DŽAFER: Kalea noče več pet?

DURIJA: Da noče .., kdo je to rekel?

DŽAFER: Ti! Rekla si, da ...

DURIJA: O, ne, to pa ne!

DŽAFER: Kdaj je to rekel? Je to tebi povedal?

DURIJA: Meni ni noben nič povedal, ker mi noben nič ne pove! Saj veš, da vse skrivajo pred mano, vsako najmanjšo stvar. Nič ne vem, nič!

DŽAFER: Rekla si, da je Kalea rekel ...!

DURIJA: A zdaj se bomo pa šli, kdo je kaj rekel?! Važno je - kaj je kdo naredil, ne pa kaj je rekel. Ko se boš nehal kurbat, boš lahko še kaj rekel, do takrat pa molči, ker mi tako ali tako samo serješ na glavo!

DŽAFER: Zdaj pa ne razumem. Sem mislil, da ti je prav, da ne spim s svojo ženo.

DURIJA: To pa res ni moja stvar.

DŽAFER: Pa še kako je tvoja, samo tvoja. Ko sva se z Ruiš ..., preden mi je prišlo ..., kot zakleto, vsakič te je pritisnilo na sekret. Odkar sem jo pripeljal, pljuvaš po njej.

DURIJA: To ni ženska zate!

DŽAFER: Princesa, najlepša kraljična bi bila zate krastača.

DURIJA: Ta je res čarovnica! Sploh ne veš kaj počne. Jaz pa vem, sem jo videla, videla sem jo.

DŽAFER: Kaj, no, kaj? Pa povej že enkrat!

DURIJA: Mene sprašuješ? Njo vprašaj!

DŽAFER: Je nimam kaj vprašat, ker ne ve. Ti si tista, ki vse veš, ki imaš pod kontrolo - kdo je sral in kako trdo.

DURIJA: Čarovnica je! Včasih si bil čisto nor od nje. Zdaj je pa otroka dobila na svojo stran. Pazi, da te ne bosta zasovražila za celo življenje, samo to pazi!

DŽAFER: Preklete babe! Vsak dan mora nekega vraga skuhat, ni zdrava, nisi zdrava, če ... Nehaj paničarit, ker nam gre super! Ta menadžer, je bajno bogat, ampak je človek na mestu, čisti poštenjak.

DURIJA: Poštenjak, ki misli da si ti lopov, ki krade?

DŽAFER: Lepo in pošteno sva se pogovarjala ...

DURIJA: Ne samo, ko te vidi črnega pred sabo, že ko stopi v temo, se gadžo prime za žep, revček.

DŽAFER: Ne, ta je drugačen, boš videla.

DURIJA: Takih »poštenjakov« sem že preveč videla, jih imam za vse življenje preveč. Vsak bedak te nategne.

DŽAFER: Ne, ta je res drugačen, ta se kar trese od navdušenja, ko sliši Kaleo, morala bi ga videt, uživa, kot majhen otrok, pleše in se smeje. Pravi, da bojo ljudje ponoreli, ko ga bojo slišali, denar nam bo kar letel. Ti daš ljudem veselje in smeh, oni tebi činči – linči, to je prava dobrot, drug drugemu lepo pomagaš. Tizadrti gadžovani se itak ne znajo veselit.

DURIJA: Tako poceni te je dobil?

DŽAFER: Ni poceni, dobro mi bo plačal.

DURIJA: Lastnega sina prodajaš, svojo kri?

DŽAFER: Saj ga ne prodajam, on kupuje samo pravico ...

DURIJA: Pravico do tvojega sina!

DŽAFER: Pravico do njegovega petja ...

DURIJA: Če boš to naredil, nisi več moj sin! V redu, če se že moraš kurbat, ampak, da si se na ta način spentljal z gadžovani!

DŽAFER: Ne razumeš, to je biznis,.

DURIJA: Pa še kako, že celo življenje crkavam zaradi takih biznisov. Tistega, ki je sit, ki ima polno rit, revež nikoli ni zanimal in ga tudi ne bo! Še zase ne znajo poskrbet, pa bojo nam Ciganom pomagali, norec, ti si res norec ...! *Joče*. O, Kalea, Kalea moj ...!

DŽAFER: Nehaj majko, vse bo dobro, boš videla. Moraš mi zaupat. Poglej, kupil bom avto ... Sploh ne boš rabila operacije, ker te bom jaz vozil, povsod te bom peljal, majko, nikoli več ti ne bo treba hodit. Zdaj boš tudi ti gospa, vozila se boš kot gospa ... Videla boš svet ...

Kalea in Džemila pripeljeta mamo, ki je popolnoma mokra in se komaj premika. Tudi Kalea in Džemila sta mokra.

KALEA: Naj bo tu, noče bit v sobi.

Jo položita spet na posteljo na tleh. Ruiš blodi.

KALEA: Vse bo v redu, ja ...

DŽAFER: Ob devetih bova morala it. Sestanek je ob desetih. Mislim, da je resen, saj si videl v kakšnem avtu se je pripeljal. Pravi je, sto procentno mu zaupam.

Džemila prinese suho obleko za Ruiš.

DŽEMILA: Ti jo drži, jaz jo bom pa preoblekla.

Kalea in Džemila oblačita Ruiš.

DŽAFER *Džemili*: Na, pojdi kupit tablete. V lekarni bojo vedeli, aspirin ali ...

DŽEMILA: Zdravnika rabi.

DŽAFER: Obe rabita zdravnika, ampak za glavo! *Čez čas*. Nič tablet, čaj ji skuhaj.

DURIJA: Jaz bi tudi čaj.

Džemila začne pripravljati čaj. Džafer igra na violino. Variira melodijpo.

DŽAFER: Ta bo hit! Se veseliš?

Džafer spet zaigra.

Mogoče bi bilo pa boljše tako ... *Džemili*. Tvoj brat bo postal slaven.

KALEA: Jaz grem v šolo.

DŽAFER: Ne se hecat z mano. *Po pavzi*. Z mambo bo v redu. Če bo treba, bom plačal zdravnika.

DŽEMILA: In kaj mu boš rekel? Da je padla po stopnicah?

KALEA: Ne grem s tabo. Ne bom več ...

DŽAFER: O tem bom jaz odločal, ne ti! *Po pavzi*. Tako šanso imaš samo enkrat v življenju. Če jo sploh imaš, jaz je nisem imel. Vedno sem igral za kos mesa in kozarec vina.

KALEA: Ne grem.

DŽAFER: Mlad si, ne razumeš, zato moraš poslušat mene, ki ...

KALEA: Ti ne razumeš. Ne bom več hodil s tabo, ne bom več pel.

DŽAFER: Ta človek ima milijone, to, da te je povabil, je kot glavni dobitnik na loteriji ...

DURIJA *Kalei*: Ne poslušaj ga.

DŽAFER: Bedaki! Vsak hoče delat zanj.

KALEA: Ne bom pel ne zate, ne zanj. Sploh ne bom več hodil pet!

DŽAFER: Delal boš, kar ti bom jaz rekel, ali pa ... Izgini. Vrata so odklenjena.

DURIJA: Ne, Kalea, ne ..., ne, o, ne ... Kaj bo mama brez tebe in jaz, kaj bom?! Kaj bomo, kako bomo živeli?

DŽEMILA *Kalei*: Jaz sem pa mislila, da boš boter.

DŽAFER: Kaj? O, ti prasička, ti, prasička ti. Mi ne boš čestitala, majko?

DURIJA: Marš!

DŽAFER: Jaz bom dedek, kdo je pa oče? Tega pa ne bomo izvedeli, kaj?

DURIJA: Saj zato. Odpravila bo.

DŽEMILA: Ne bom!

Džemila steče v sobo.

DURIJA: Odpraviti mora.

DŽAFER: Ne bo.

DURIJA: Se bojiš za svoj žep. Ji bo Ruiš pomagala, ko bo prišla k sebi. Ruiš obvlada te reči.

DŽAFER: Kaj obvlada? Kaj spet natolcuješ?

DURIJA: Kako? Ja, kako?! Po žensko, a ne? Tako. Ženske se pa ja spoznamo na te reči. A boš šel ti k dohtarju z njo? A boš ti ...?

DŽAFER: Ruiš bo šla z njo, če bo kaj narobe, ampak odpravila ne bo in pika!

DURIJA: Razumem, se ni treba dret, razumem.

DŽAFER *po pavzi*: In kako se boš zdaj odločil sinko? Še eno uro časa imaš..

Sliši se le Durijin in Džemilin tihi jok. Ruiš, med čudnim momljanjem, dviguje roke proti sinu, ki stoji ob njej. Džafer vzame violino in začne igrati. Melodija para dušo in srce. Počasi zatemnitev.

DRUGO DEJANJE

4. prizor

Minilo je nekaj mesecev. Prostor je isti, le da v njem ni več hladilnika, štedilnika, preproge in drugih novih stvari. Durija na svojem divanu kot vedno. Džemila, ki ima sedaj že precej velik trebuh, premika postaje na radiu, glasba buči in hrešči, Džemila ob njej prepeva in pleše. Zdaj ima svojo - črno barvo las.

DURIJA: Za kriščevo voljo te prosim, ugasni, ugasni ...!

Džemila odkimava v ritmu glasbe, poje melodijo.

Ušesa mi bo razneslo! Slišiš, znorela bom.

DŽEMILA: Poslušaj tole ... O, kaj je super!

DURIJA: Džafer, jaz ne morem več. Hiša se bo podrla, Džafer, hiša ..., slišiš?! Jaz bom, o, konec me bo, Džemila, prosim te.

Zarije glavo med blazine. Džemila spet spremeni kanal. Poročila.

DŽEMILA: Prekleti nakladači, lažnivci, fuj! Pejte u p. m!

Spet glasba, tehno hrešči.

DURIJA: Nehaj, rodila boš, Džemila, slišiš - otrok ..., madona a si pijana?! Ubila ga boš, nehaj ..., Džafer!

Džemila se ne zmeni zanjo. Durija se skuša postaviti na noge, se kremži v bolečini.

Džafer, Džemila! A ti sploh veš kaj delaš?!

Durija vzame palico, Džemila se smeje.

DŽEMILA: Ti je všeč ta ritem, pridi plesat ... Pleši babi, zadnji ples, glej kako je dobra muzika, babi ...!

Džemila vzame Duriji palico, tolče z njo po postelji, po mizi v ritmu, pleše.

DURIJA: Ga res hočeš ubiti pa še mene, Džafer, Džafer, ne vidiš kaj ti dela otrok ...?!

Džafer se, na pol slečen, pojavi med vrati.

DŽAFER: Ugasni!

DŽEMILA: Jutri ga ne bo več, ne bo več muzike, babi ..., nikdar, nikdar več!

DŽAFER: Ugasni! Ugasni ga.

DŽEMILA: Ampak zakaj?

DŽAFER: Zato!

DŽEMILA: Ampak zakaj, a ga ne bi mogli poslušat, dokler ga še imamo.

DURIJA: Pazi na otroka, Džemila, jaz se ga tako veselim.

DŽEMILA: Pejte vsi u tri krasne! Jaz imam vsega dost, jaz ne morem več!

DŽAFER: Naredi rajši kaj za jest, nehaj skuhaj.

DŽEMILA: Ti skuhaj!

DŽAFER: Kako se pogovarjaš z mano?!

DŽEMILA: Skuhaj, če znaš.

DŽAFER: Ne izzivaj, ker te bom ..., tudi če si ...

DURIJA: Džafer, ne! Ne smeš Džafer!

Džemila dpira omare, ven meče prazne vrečke in posode.

DŽEMILA: Kaj naj skuham? Kaj? Luft naj ti skuham, vodo, hočeš, da ti skuham vodo, zrak na vodi?

Vzame posodo, nataka vanj vodo, jo postavlja na nekakšen grelec.

Boš juho? Hočeš župco, babi ali bi rajši pohan zrezek, ne ti imaš rajši piščančka, na, boš videla kako je dober, boš videla, kako dobra kuharica sem, odlična, če imam - znam, boš videla. Kako bo to dobro ..., u, še tvoji angelčki bi jedli, če bi prišli. A jih povabimo? Povabimo jih, nočeš? Jaz jih povabim na žur babi, na žur do jutranjih ur!

Ji prinese prazen krožnik.

Jej, ni vroče, uf, kako diši, poskusi, boš še solatke, papričice zraven, vse imamo, glej vitaminčki za tvoje stare kosti, babi, kaj pravijo, a so zadovoljni tvoji angelčki, zdaj morajo bit zadovoljni. Kaj pravijo?

DURIJA: Džemila ne več, ne več. *Džaferju*. Čisto je histerična, še zmešalo se ji bo.

DŽEMILA: Ne smeš tako govorit babi, jaz ti kuham, jaz skrbim zate, ti pa tako, ne, ne, ni v redu, zmeraj si bila nehvaležna.

DURIJA *Džaferju*: Mora kaj bit ... Bom jaz kaj našla ...

Leze s postelje, se prime za srce, vendar nobeden tega ne opazi. Se sesede nazaj na posteljo.

DŽEMILA: Kaj boš našla, a zdaj ti pa tudi meso ne diši več? O, ti, ti, kako si ti razvajena! Kakšen želodec pa to imaš? Samo najboljše, vedno samo najboljše?

Džafer ustavi Džemilo.

DŽAFER: Ne se hecat, ne na ta način, Džemila slišiš, Džemila?

DŽEMILA: Pusti me, pusti me ..., pusti me, če kuham, a ne razumeš? Ne razumeš? Ne, on ne razume!

Se mu iztrga.

O, sta dolgočasna! Dajmo se no, malo igrat! Igrajmo se, da je vse v redu, da je super ... Da je tako kot je bilo včasih, saj ni nič narobe, super je! Vse imamo, še drugim lahko damo, glej koliko je, vse je polno, vse omare so polne hrane. Nočeta? V redu, meni je prav, pa nič, nič ne bomo, so rekli - da niso lačni, v redu, meni je prav. Meni je vse prav!

Začne pospravljati stvari, posodo nazaj v omare, pobira vrečke ... Džafer sede za mizo in jo gleda. Potem gre in spet prižge radio, tiha glasba. Džemila čez čas.

DŽEMILA: No, če ne bosta jedla mi pa vsaj povejta kdaj bo prišel Kalea ... iz šole, mislim, kdaj bo Kalea prišel iz šole? Če vesta seveda, če slučajno ... vesta?

DURIJA: Džafer naredi nekaj z njo.

DŽEMILA: Kaj je zdaj narobe, ja, kaj sem pa zdaj spet narobe ...?

Džafer sune radio, da pade. Durija zakriči. Džemila se ustavi.

Bravo!

Narejeno, teatralno, oponaša babico.

Ja, kaj boš pa zdaj? To je bilo še edino ..., ojoj, kaj? Kaj boš pa zdaj prodal? Sebe? Kdo te bo pa kupil? Babico? O, ne, nje pa jaz ne dam, za noben denar ne! Kdo še ostane? Mama? Na žalost ni več interesantna. Jaz? Ja, jaz. Samo še mene lahko prodaš.

DURIJA: Ne, Džemila, ne.

DŽEMILA: Hecam se babi, samo hecam se, saj veš, da noben ne mara nosečih.

DURIJA: Ni okusno, kar se greš.

DŽEMILA: Pa se tako trudim! Ni okusno praviš, bomo pa kaj drugega, saj ni treba ...

Ampak, moramo nekaj jest, če ne bomo umrli, če ne nas ne bo več, ojoj, kako bi bilo to žalostno. Babi, kaj praviš? Še angelčki bi jokali, jaz sem prepričana, da bi jokali, saj praviš, da so tako fajn, lepi, beli ... Zato moramo jest, želodec hoče svoje, kriči, se krči, kruli, zvija, cvilijo čreva ... Uf! Joj! Uf!

DŽAFER: Utihni!

DŽEMILA: Saj bi, ampak ... Spomnila sem se, rešitev, našla sem rešitev! Kaj pa če bi, mislim zakaj ne bi malo, še malo drug drugega požrli, če nam ni nič boljšega, nič drugega preostalo? Ne? Mislim, če ni nič drugega, kar bi bilo še okusno? Pa naj vsak sam sebe poskusi, mogoče pa je to bolj zdravo, tako malo sebe požret, za zajtrk, kosilo ..., večerjat tako ali tako ni več moderno, pa bomo nekako prišli »skoz«, za danes, za jutri, za ta mesec. *Smeh.* Jaz imam edino ta problem, ker ne vem, ker sva jaz, mislim midva - sva - dva, a ne? In zato ne vem koga naj začnem, koga naj zdaj načnem, da bo ...? Sebe, sebe ali to malo, to, to ...

Džemila se v krčevitem joku zgrudi na Durijino posteljo.

Babi! Babi ...

Džafer hoče nekaj reči, se pobere v sobo.

DURIJA: Džemila, Džemila moja, ne, ne, ne ..., vse bo v redu, boš videla ..., vse bo ..., sonce moje, jokaj, izjokaj vse, naj se duša odmoči od solz.

DŽEMILA: Babi, o, babi ..., zakaj je tako hudo?

DURIJA: Ko je najbolj hudo, dobi človek veliko moč.

DŽEMILA: Če ga prej ne pobere.

DURIJA: Oh, ljubica, vse življenje je še pred tabo.

DŽEMILA: To ni življenje.

DURIJA: Ponosna moraš bit na to, kar imaš.

DŽEMILA: Pa čeprav nimam nič?

DURIJA: Če nimaš - nič, še ne pomeni, da si - nič.

DŽEMILA: Kam ga bom rodila, kaj mu bom dala za jest?

DURIJA: Jaz sem se rodila pod milim nebom, tvoj otrok se bo v hiši, njegov otrok v večji in lepši hiši. Enkrat bomo tudi mi imeli.

DŽEMILA: In ti to verjameš?

DURIJA: Verjamem.

Zdaj si lepša, zdaj si spet naša.

DŽEMILA: Ja, ker nimam denarja za barvo.

DURIJA: Lahko se pobarvaš na zeleno, pa boš še zmeraj Ciganka.

DŽEMILA: Saj to je to.

Durija dvigne blazino.

DURIJA: Babi ima nekaj zate. *Išče.* Ni. Ja, kam sem pa spet dala? Tam spodaj poglej ...

Džemila iče.

DŽEMILA: Ni. Kaj pa iščeva?

DURIJA: Ni? Kje pa je? Tam, pri nogah, spodaj pod ..., ja tam ... Mora bit.

Džemila išče, najde dva drobna zavojčka.

Vidiš, da je, sem vedela, da je. Odpri.

Džemila odpre, v enem je kruh.

DŽEMILA: O, babi, babi!

DURIJA: Še drugega.

Džemila odpre še drugi zavojček, notri je za čokolado čokoladnih koščkov.

DŽEMILA: A si celo leto šparala?

DURIJA: Za malega.

DŽEMILA: Mhm, čokolado ima rad, zelo, zelo jo ima rad.

Džemila je kruh in čokolado, ponudi še Duriji. Durija odkloni.

Ta je pa tako dobra, kot da je še od lani.

Nenadoma se Durija obrne v smeri proti vratom, zakliče.

DURIJA: Kalea? Kalea ...?

Dolga tišina. Džemila zavije koščke čokolade nazaj v papir.

DŽEMILA: Še za jutri in za pojutrišnjem in za, za ...

DURIJA: Ves čas se mi zdi, da ...

DŽEMILA: Meni tudi ... Šla bi ga iskat, pa ne vem kje naj ga iščem?

DURIJA *po pavzi*: Prišel bo.

DŽEMILA: Upam, da ne kot angel. Oprosti.

DURIJA: Ne verjameš, da angeli prebivajo tudi na Zemlji, mama mi je rekla, ko sem bila še čisto majhna. Ni jih veliko in zelo težko jih je prepoznati, ampak so.

DŽEMILA: In ti si ji verjela? O, babi, babi!

DURIJA: Ja. In tudi njim se kdaj, kot navadnim ljudem zgodi, da naredijo napako, ampak manjšo napako in mnogo manj napak kot drugi ljudje in še to grenko obžalujejo, prav strašno trpijo, kadar naredijo kaj narobe.

DŽEMILA: Veš kaj je narobe z nami, babi? Preveč črni smo.

RUIŠ: Ali pa premalo beli, ja.

Se smejeta. Vrata se odprejo, vstopi Ruiš, utrujena, shujšana, z vrečko. Tihopozdravi. Džemila hitro skrije čokolado v žep.

RUIŠ: Kaj je?

DŽEMILA: Kaj bi bilo?

(Ruiš pokaže na razmetano posodo.)

RUIŠ: Zakaj je pa ...? Kaj si spet delala?

DŽEMILA: Nič.

RUIŠ: Vidim, ja, pospravi.

Džemila vstane in začne pospravljati še preostale stvari.

DŽEMILA: Si dobila?

Ruiš odkima.

Prekleti ušivci! Še za čistit, jim nisi dobra? Vzeli bojo Turkinje, Bosanke, črnke, Kitajke ... Marsovke, samo Ciganke ne! Si jim rekla, da imaš otroke, da mož nima dela, ker mu ga nočejo dati kot tebi ne, da smo lačni, si jim rekla?

RUIŠ: Pusti me, prosim.

Iz vrečke vzame kruh, mleko, jabolko.

DŽEMILA: Čisto prav je, če jim kdo kaj ukrade.

RUIŠ: Nisem ukradla.

DŽEMILA: Pa tudi, če bi! Če ti ne pustijo, da ne zaslužiš niti za kruh ...?!

Džemila vzame jabolko.

RUIŠ: Operi ga.

Iz žepa potegne še zavojček cigaret.

DŽEMILA: Babi, babi!

Džemila nese cigarete Duriji.

To pa je življenje, ha, babi?

RUIŠ: Ves dan spi?

DŽEMILA: Kaj naj pa dela? On ne more it prosit kot ti.

DURIJA: Od njega se ne bi samo obračali, pred njim bi še bežali, njega bi še psovali.
Ostalo je pa že tako ali tako probal.

Durija vzame cigareto, ko jo zvije od bolečin.

DŽEMILA: Boš eno pokadila, pa bo vse O.K., boš videla ...

Ruiš opazi radio na tleh.

RUIŠ: Kdo je ...?!

DŽEMILA: Kar sam je padel, a ne babi?.

RUIŠ: Lažeš!

DŽEMILA: Če ti rečem, da je sam padel, ne vem kdaj, jaz sem šla ven, na stranišče sem šla in ..., oče je ves čas spal, sigurno vem, babi pa ne more ...

RUIŠ: Kaj bomo zdaj?

DŽEMILA: Ja, ne bomo več imeli radia. Če bi ga prodali, ga tako ali tako ne bi več imeli. Ga pač ne bomo več poslušali!

Postavlja radio nazaj na polico.

Ga bomo pa gledali. Ja, gledamo ga pa še vedno lahko! Ja in se delamo, da je prazprav televizija! Tista, ki je nismo nikoli kupili, ker ... Ne, ni važno. Važno je, da jo končno imamo! A ne, a ne babi?

DURIJA: A je že večer? Koliko je ura?

DŽEMILA: Ja, seveda, koliko je ura? Ja, to je važno. Čas za večerjo je, babi, ura je pa ...
Ni važno, bojo na televiziji povedali, tam vejo, na televiziji vse vejo. Ob tej uri je na programu ..., kaj že? Ne, poročila ne bomo, itak vemo, da je povsod sranje, bom našla kaj bolj veselega.

RUIŠ: Nehaj se zajebavat.

DŽEMILA: Zakaj pa ne? Malo se pa moramo.

DURIJA: Pazi na otroke, Ruiš. Džafer ...?

RUIŠ: Na koga naj pazim? Kaj spet govoriš?

Durija ne odgovori.

Ne začenjaj spet.

Džemili.

Ti pa tudi nehaj in ga zbudi.

(Džemila stopi k vratom spalnice, zakliče.)

DŽEMILA *zakliče*: Oče, oče pridi, bomo gledali televizijo! Pridi, boš videl koliko jih je danes umrlo od lakote.

Ruiš pripravlja krožnike.

RUIŠ: Ne vem kako se moreš tako ...?

DŽEMILA: Sedi, bom jaz kuhala.

Džemila vzame Ruiš krožnike iz rok.

RUIŠ: Nni kaj kuhat.

DŽEMILA: Oooo, boš videla, a ne babi? Babi ve, kako jaz znam.

RUIŠ: Kaj?

DŽEMILA: A kaj? Ja, vse, vse, kar ti srce poželi, znam.

Džemila naliva mleko v krožnike, vstopi Džafer.

DŽAFER Džemili: Nisi še nehala?

RUIŠ: Kaj je pa ...?

DŽEMILA: Nič.

DŽAFER *Ruiš*: Nisi dobila?

DŽEMILA: Pa še bo.

Tišina, Džemila odnese krožnik Duriji, potem sede k očetu in mami. Durija ne je, gleda krožnik.

RUIŠ: : Ti moraš jest za dva.

DŽAFER: Ji bom dal jaz svoje.

DŽEMILA: Ne, vsak naj poje svoje in naj bo tiho, ker uživam.

RUIŠ: Ne, res, ne morem.

Jedo v tišini. Ruiš strmi predse. Džemila nenadoma veselo.

DŽEMILA: Imamo se lepo! Nič več se ne kregata. O, meni je pa to zelo všeč!

RUIŠ *po pavzi*: Zdi se mi, da sem ga videla. V starem delu mesta.

DŽAFER: Kaj je delal?

DŽEMILA: Hodil je ..., ja po nakupih je hodil.

RUIŠ: Komaj sem ga prepoznala, bil je tako ..., sploh ni bil sebi podoben, umazan ...

DŽAFER: Zakaj ga pa nisi ...?

RUIŠ: Izgubil se je ..., preden sem prišla do njega, se mi je zgubil izpred oči.

DŽEMILA: Te je videl?

RUIŠ: Spogledala sva se, se mi zdi.

Čez čas.

DŽEMILA: Če bi srečala Kaleo, bi te pozdravil, bi vprašal po nas ... Kalea ne bi nikdar pobegnil, nikdar!

DŽAFER: Prekleti mulc! Če ga jaz dobim ...!

Udari po mizi, da se vse razleti.

RUIŠ: Kje ga boš pa dobil?

DŽAFER: Ga bom že, boš videla, da ga bom, vse kosti mu bom polomil! Da si nas upa pustit

takole crkavat?! Da si upa?!

RUIŠ: Je on glava družine ali si ti?

DŽEMILA: Ne, ne spet!

DŽAFER: Nisem vse probal? A mogoče nisem? Štiri mesece sem hodil od vrat do vrat in se slinil, a jim mogoče nisem lizal rit, kot zdaj ti?

DŽEMILA: Si, oče, pomiri se ...

DŽAFER *Džemili*: Pusti me! *Ruiš*. Kaj sem pa delal?! A sem mogoče hodil v gostilno?

RUIŠ: Dokler si imel, si hodil, če ne bi še zdaj imeli kaj jest!

DŽEMILA: Mama, nehaj!

DŽAFER: Prekleta lažnivka! Zdaj si bo pa še zmišljevala?!

RUIŠ: Dokler si imel, si hodil k njej, odkar ni več pare, si pa doma.

DŽEMILA: Mama, nehaj vsaj ti nehaj, saj veš, da on ne zna.

RUIŠ *Džemili*: Pojdi stran. Seveda, take frajlice hočejo samo za dena!

Džafer se obrne in zamahne proti Ruiš, vmes stopi Džemila, Džafer jo oplazi.

RUIŠ: Zdaj boš pa še otroke tepel! Hudič pasji, izgini, izgini, da te ne vidim več!

DŽEMILA: Saj me ni hotel!

DŽAFER: Preklete babe!

DŽEMILA: Nič mi ni.

DŽAFER: Ampak jaz ga bom našel ... Našel ga bom!

Durijin krožnik pade, Durija omahne.

RUIŠ: Majko, majko, kaj ti je ...? Majko, slišiš ..., majko! Džafer!

DŽAFER: Mama? Ne. Mama ... Ne.

RUIŠ: Ne, majko, ne smeš nam naredit tega. Dobro nam gre, Džemila bo rodila ... Ne, majko, ne ... Ne zdaj.

DŽAFER: Kaj bom jaz brez tebe? Mama.

Dolga tišina, sliši se samo jok. In potem od daleč in iz ozadja glasba, posnetek Kaleine pesmi, ki jo je pel babici, angelska harmonija. In počasi zatemnitev.

5. prizor

Durijino telo je pokrito z belo rjuho čez obraz. Ruiš sedi za mizo, Džafer hodi nervozno sem in tja. Dolga tišina, čez čas.

DŽAFER: Ne bom jih šel prosit, ne bom!

RUIŠ: Naj raje zgnije?

DŽAFER: Hišo je dala meni, ne morem zdaj ...

RUIŠ: Jutri bo že peti dan. Bratje so ti, razumeli bojo, če nimaš, nimaš.

DŽAFER: Ja, zdaj nimam, ampak bom zaslužil, zaslužil bom.

RUIŠ: Boš, ja!

DŽAFER: Saj sem še vedno.

RUIŠ: In takoj vse zapravlil!

DŽAFER: Ne začenjaj spet!

RUIŠ : Vsaj čez noč jo dajva ven.

DŽAFER: Si nora?

RUIŠ: Od smradu se ne da niti dihat, Džemila ne pride več v kuhinjo.

DŽAFER: A meni pa ne smrdi?

RUIŠ: Potem jo pa dajva ven!

DŽAFER: Psom za večerjo? Prekleti svet, živeti ne moreš, umreti pa ne smeš.

RUIŠ: Ne smeš se rodit kot Cigan!

DŽAFER: Znorel bom!

RUIŠ: Vedno si jim pomagal, če so te prišli prosit.

DŽAFER: Jaz pa ne bom prosil, ne bom, nikogar, rajši crknem!

RUIŠ: Pa še mi s tabo! Pogum zganjaš, ko je najmanj potrebno.

Džafer sloni ob vratih spalnice, iz katere se sliši Džemilin glas.

DŽAFER (Džemili): Si nora?! (Bom rajši tebe.)

RUIŠ: Kaj je rekla?

DŽAFER: Naj jo zažgem.

RUIŠ: Pametno.

DŽAFER: Svojo lastno mater?

RUIŠ: To zdaj vsi delajo.

DŽAFER: Ampak ne mi. Jaz že ne.

RUIŠ: Pepel pa raztrosimo.

DŽAFER: Potem je tako kot, da je sploh ni bilo.

RUIŠ: Lahko ga imaš v loncu in ga gledaš.

DŽAFER: Kaj?

RUIŠ: Pepel!

DŽAFER: Nora si, prav je imela, res si nora.

RUIŠ: To je edini način, da se je rešimo.

DŽAFER: Še vesela si, itak si samo čakala, da se je rešiš.

RUIŠ: Potem jo pa požri! Saj tudi to delajo! Vse sorte delajo. Ampak zdaj ni več užitna. Škoda, da nimamo več hladilnika. Da si mogla bit tako neumna, majko? Da si mogla?

Nad truplom. Odgrne rjuho.

Da greš takole umret in nam zagrenit življenje? Zakaj pa nisi prej? Pol leta prej bi morala, ko smo še imeli hladilnik! Človek mora, ja vedet, kdaj se spodobi umret. Me slišiš? Prikimala je, poslušaj me.

DŽAFER: Pri miru jo pusti.

RUIŠ: Če me pa kar poslušaj. Prvič v življenju, si predstavljaš? Zdaj ji lahko vse rečem, lahko jo mirno pošljem k vragu. Pa te ne bom. Zdaj si itak tam.

DŽAFER: Nehaj!

RUIŠ: Prvič se lahko zares pogovarjava. Kako pa kaj angelčki, majko? Nič? *Džaferju*. Vidiš, pravi, da jih še ni srečala. Če bi bila v nebesih bi jih že. Tam se jim menda sploh ne moreš ogniti, toliko jih frfota naokrog. Škoda. Ko bi vsaj kakšen padel na Zemljo. Pa saj je ... A ni en, ki se mu reče ... Padli angel, a je?

(Nenadoma.)

Džafer, Džafer, zdi se mi ... Joj, ne! Ja, premaknila se je!

(Džafer se sunkovito obrne.)

Res se je, roko je premaknila, prst je zamigal ...

DŽAFER: Ne bodi smešna.

RUIŠ: Res, videla sem ...

DŽAFER: Blede se ti.

(In stopi k njej.)

RUIŠ: Mogoče bo spet. Grozno!

DŽAFER: Kdaj sva nazadnje jedla?

RUIŠ: Zjutraj ... Ne verjameš, misliš, da ...

DŽAFER: Zjutraj je jedla samo Džemila. Od lakote se ti lahko ...

RUIŠ: Pa se mi ne! Premaknila se je, tale srednji prst je ...

DŽAFER: Pojdi spat. Bom jaz pri njej.

RUIŠ: Kaj pa, če je res živa? Poskusi jo ..., zbudi jo, zbudi jo, da bo videla, kaj nam naredila!

DŽAFER: Saj je samo umrla. Mrtva je.

RUIŠ: Ni, ni, ni, saj sem videla!

(Džafer potegne Ruiš stran, da skoraj pade.)

DŽAFER: Da se ji ne približaš več!

(In spet pokrije mater. Dolga tišina.)

Spat pojdi.

RUIŠ: Jaz ... Nisem, oprost, ne vem več ...

(Dolgo stojita tako drug pred drugim, Ruiš se trese, gleda v tla.)

Kaj naj ...? Nekaj moramo, nekaj morava naredit . Kaj bova ...?

DŽAFER: Nekaj bova.

(Ruiš dvigne obraz.)

RUIŠ: Ne znam krast. Še kruha ne morem ...

DŽAFER: Jaz znam pa samo kruh.

(Ruiš ga objame. Džafer kar stoji.)

RUIŠ: Zakaj me nimaš več rad?

DŽAFER: Saj te imam, samo ...

RUIŠ (čez čas): Tisto, kar je govorila?

DŽAFER: Ja.

RUIŠ: In ti si ji verjel?

(Ruiš gre proč od moža.)

Kako si ji mogel kaj takega verjet?

DŽAFER: Jaz ne vem kako je s tem.

RUIŠ: Ti misliš, da bi jaz ...?!

DŽAFER: Jaz ne vem, pravim da ne vem!

RUIŠ: Saj veš, da me ni marala.

(Džafer molči.)

Ti si ji verjel? Verjel si, da bi jaz ...?! Jaz naj bi ...? Svoje lastne otroke naj bi ...?

A si nor? Ne, ti res nisi normalen, jaz naj bi ...!?

(Sede za mizo in si pokrije obraz. Džafer stopi do nje.)

DŽAFER: Jaz nisem rekel, da si jih ...

RUIŠ: Seveda si, s tem, ko praviš, da ne veš, s tem ji verjameš, tej copnici!

DŽAFER: Ne pustim, da tako govoriš!

RUIŠ: Nikoli me nisi imel rad, nikoli, če bi me imel, potem tega ne bi mogel nikoli verjet, nikoli, nikoli!

(Ruiš stresa jok, Džafer še nekaj časa stoji ob mizi, potem se obrne in gre ven. Dolga tišina. Ruiš počasi dvigne obraz.)

Še po smrti, še po smrti mi ne daš miru? Celo življenje me zajebavaš ..., odkar te poznam, me zajebavaš!

In zakaj? Zakaj? Za nič.

(Se počasi umiri. Začne polagat karte na mizo. Čez čas.)

Ni angelov, samo duhovi so. Črni duhovi, ki tavajo brez miru.

(Na vratih spalnice se pojavi Džemila.)

DŽEMILA: Sanjala sem, sanjala sem, da ... Saj je ne bo zažgal? Nisem mislila, kar tako sem rekla, nisem mislila ... Verjameš?

RUIŠ: Verjamem

(Džemila joče.)

Kaj si sanjala?

DŽEMILA: Nič ..., ne vem, ko sem se zbudila ... Prej sem mislila, da ..., v sanjah sem videla ..., mislila sem, da ...

(Džemila ne more povedat. Ruiš stopi do nje, jo objame. Džemila hlipa.)

Oče je ..., zdelo se mi je, da sem ga videla, v takšni črni obleki, vsi so imeli črne obleke, uniforme, vsi ki so imeli ogenj v rokah, kot nekakšne baklje. Mi smo šli, bilo je ogromno ljudi, šli smo prepočasi, ti, babica, jaz, Kalea je bil v drugi vrsti, tam so bili moški. Porivali so nas, nisem jih videla, vse je bilo belo, obleka je ..., babica pred mano se je začela slačit, si predstavljáš, gledala sem v tla, da je ne bi videla, obleke so ležale po tleh. Potem so se odprla vrata, nekdo je zavpil, bilo me je sram, zaprla sem oči, prijela si me za roko, čisto vlažno roko si imela, mokro, dež je ..., voda je pekla ..., voda se je spremenila v ogenj, pogledala sem tvojo roko, gorela je, obe, vsi smo goreli ... Oče je bil,

ne vem kje je bil on, mogoče se mi je samo zdelo ...

RUIŠ: Zdelo se ti je, oče je ..., oče je, tvoj oče je dober, on je ... Včasih, velikokrat naredi človek nekaj, kar noče, ker ga je strah, ker ne ve kako, ker si ne zna pomagat, ker ... ne vem.

DŽEMILA: Kar nekaj pričakuje od drugega.

RUIŠ: Vsak si najde svojega angela.

DŽEMILA: Jaz ga nimam.

RUIŠ: Imaš, tudi ti čakaš ljubezen, da te odreši. (In, ko boš mislila, da je konec, ko bo samo še mraz, bo prišel k tebi. In, če ga boš sprejela, bo položil svojo toplo dlan na tvoje osamljeno srce in takrat boš zagledala luč. Sprejmi ga, zaupaj mu in se nikar več ne sprašuj zakaj sonce sveti.)

(Objeti med Ruišinimi zadnjimi besedami izgineta v sobo. Dolgo nič, potem se počasi odprejo vrata, vstopi Kalea, počasi, se obotavlja. Je zelo shujšan in še vedno v isti obleki, v kateri je odšel nekoč od doma, le da je sedaj umazana in, kar se da razcapana. Si pokrije obraz z roko, v prostoru je res težak vonj. Potem stopi naravnost do babičine postelje. Jo dolgo gleda, potem jo poljubi, pokriža in začne moliti. V kuhinjo se vrne Ruiš, ne opazi sina, sede za mizo k kartam. Čez nekaj časa prisluškuje, se obrne in zagleda Kaleo. Dolgo se gledata, potem se spet obrne k kartam. Gleda predse. Kalea še enkrat pokriža babico, pogleda mater, tiho pozdravi in se nameni k izhodu.)

RUIŠ: Če zdaj greš, ne vprašaj več zame!

(Kalea obstane.)

Tudi, ko bom mrtva ne.

KALEA: Prišel sem se samo poslovit od ...

RUIŠ: Kako si izvedel?

KALEA: Slišal sem. (Od Seida.)

RUIŠ: Si čakal, da ga ne bo doma?

(Kalea prikima. Ruiš vstane.)

Še zmeraj se ga bojiš?

KALEA: Ne.

RUIŠ: Je šel proti mestu?

KALEA: Proti reki je šel.

RUIŠ: A ja?

(Kalea prikima, čez čas.)

KALEA: Grem ... Lepo se ...

(Ruiš se vrže nanj.)

RUIŠ: Ne greš, nikamor več ne greš!

KALEA: Mama, mama ...

RUIŠ: Jaz nisem več tvoja mama, nisem več ..., slišiš, razumeš?

(Na vratih sobe se pojavi Džemila.)

KALEA: Tu nimam več kaj ..., ne morem ostat, ne morem ..., mama.

RUIŠ: Kaj pa delaš, da ne moreš ostat doma? A prosjačiš? A kradeš? Kaj delaš, ti lopov mali? A, a sem te to učila? Jaz sem te učila? Povej, sem te učila krast?

DŽEMILA: Mama, pusti ga, pusti ga!

RUIŠ: Ne, ne, ne, ne bom ga! Ti tat ušivi, misliš da te nisem videla, kako si tekel ..., misliš da te nisem ...?

KALEA: Nisem kradel mama, prisežem da nisem!

RUIŠ: Ti, kar prisegaj!

KALEA: Verjemi, da nisem kradel, nisem, obtožili so me ...

(Ruiš udriha po njem, Kalea se ji umika.)

Nisem, mama, veš da ne bi ..., jaz ...

DŽEMILA: Pusti ga, če ti reče, da ni ...

RUIŠ (Džemili): Te ni noben nič vprašal!

KALEA: Bil sem tam, gledal sem, samo gledal sem ..., jaz res nisem ..., kar naenkrat so začeli vpit name, eden je skočil in me zgrabil, sploh nisem razumel ..., potem ko je rekel, ko je začel klicat policijo sem dojel, da ... Veš, da si nisem dovolil! Sunil sem ga in stekel. Misliš, da bi mi kdo verjel?

RUIŠ: Na lastne oči sem te videla!

- KALEA: Mogoče si me videla, kako sem tekel, ampak ne da sem kradel, ker nisem! Nisi me mogla videt, da sem kradel, ker nisem kradel. Nisem, jaz nisem ..., v življenju še nisem in ne bom!
- RUIŠ: Nehaj se dret name!
- DŽEMILA: Ti nehaj! Če ti reče, da ni potem ni. Jaz mu verjamem.
- RUIŠ: Od česa pa živiš?
- KALEA: Moja stvar.
- RUIŠ: No, vidiš!
- KALEA: Nisem kradel, nisem, nisem!
- RUIŠ: Če ne bi, te zdaj ne bi bilo več tukaj, ker bi že zdavnaj ..., bi, bi že zdavnaj ...
- KALEA: Crknil od lakote?!
- RUIŠ: Ja.
- (Tišina.)
- DŽEMILA: Babi te je čakala, zelo te je čakala. Ko si šel, so jo tudi angeli zapustili.
- RUIŠ: Počakaj in se pogovori z njim.
- KALEA: Veš, da nima smisla.
- DŽEMILA: Slabše ti ne more bit.
- KALEA: Dobro mi je.
- RUIŠ: Nam pa ni!
- DŽEMILA: Tu ne morem več zdržat, bruhala bom. Kalea ostani, zaradi mojega otroka te prosim.
- KALEA: Ne razumeš, Džemila.
- RUIŠ: Ti ne razumeš, otrok neumni! Nič, nič ti ni jasno.
- (Tišina, Džemili postane slabo.)
- KALEA: Zakaj je ne zakopljete?
- (Objame sestro.)

Madona, ne stoj tu!

(In jo odpelje v sobo. Ruiš sede za mizo, gleda v karte, obraz se ji zmrači, jih prelaga, spet, nervozno vstane. V tistem hipu vstopi Džafer.)

DŽAFER: Lopato rabim.

RUIŠ: Pred hišo ne pustim, mene že ne bo hodila strašit!

DŽAFER: Ob reki sem našel prostor, samo lopato rabim. Na oni strani čez imajo vrtove, z mano greš. Sposodila si jo bova. Obleci se, greva, kar takoj.

(Ruiš stoji in ga gleda.)

Kaj ti je zdaj? Ne glej me tako, vem, da ni v redu. Ko bom zaslužil, jo bom prekopal v posvečeno zemljo. Mi bo že morala oprostiti, jaz sem tudi njej.

RUIŠ: Ko človek umre, bi moralo truplo izginit z njim vred. Duša bi morala ostati, ne pa telo.

DŽAFER: Saj ostane, zame ne bo nikoli umrla. Obleci se, no. Podnevi ne moreva ...

(Na vratih se pojavi Kalea.)

KALEA: Bom jaz.

RUIŠ: Ja, naj ti on ...

DŽAFER: Noben mi ne bo!

RUIŠ: Naj ti pomaga, se bosta že kasneje ..., močnejši je od mene.

DŽAFER: Rit usrana, kako si sploh upaš ...? Zdaj si upaš, ko si jo spravil v grob?

RUIŠ: Džafer, nehaj!

DŽAFER: Prekleti pezde, da si upaš prit izzivat, zdaj ..., zdaj ko ...?!

RUIŠ: Samo prikloniti se ji je prišel!

DŽAFER: Hudič pasji, pokvarjen! Ne morem verjeti! Se ji boš opravičil, se mi boš vsaj opravičil, se boš komu opravičil?

RUIŠ: Saj je ni on ubil!

DŽAFER: Kdo pa jo je? A sem jo jaz, a si jo mogoče ti? Džemila jo je?

RUIŠ: Noben je ni, umrla je, ker ...

DŽAFER: Ker ni šla na operacijo!

RUIŠ: Ti si njen sin, ti si odgovoren ..., ker ...

DŽAFER: Jaz sem odgovoren? Potem sem jo jaz, jaz sem ji spil kri?

(Džafer skoči na Kaleo. Džemila stopi v kuhinjo.)

Je za mano jokala vse dni? Je mene čakala, angela, da bi ji plačal noge?
Povej, pes ušivi, kdo jo je, kdo jo je, povej? Sem jo jaz, jaz sem jo ubil?
Si ne upaš? Reva usrana, še pisnit si ne upa!

(Džafer drži Kaleo za glavo, Kalea se ne brani. Ruiš trga Kaleo od Džaferja.)

RUIŠ: Pusti ga! Ves denar si zapravil, nič ti ni bilo mar za njo, za nikogar ti ni bilo mar! Kalea jo je imel rad! Edini, ki jo je imel res rad.

(Kričijo eden čez drugega.)

DŽAFER: Rad, rad jo je imel, zato jo je pa pustil crknit ...!

KALEA: Mama, stran pojdi, stran! (Džaferju.) Pusti me, izpusti me, da grem.

DŽAFER: Najprej se bova zmenila, najprej mi boš odgovoril na to, kar sem te vprašal!

KALEA: Spusti me, pa ti bom odgovoril!

RUIŠ: Spusti ga, če ti rečem ga ...!

KALEA: Mama, nehaj, mama!

DŽAFER: A si dedec, ali nisi? Pezde, se me bojiš, samo takrat si močan, ko me ni?

KALEA: Nič se te ne bojim.

DŽAFER: Potem se pa brani. Nimaš moči, šleva, polne hlače imaš, reva! Suni, daj no, vsaj malo, da vidim če sploh znaš.

KALEA: Nehaj me izzivat!

DŽAFER: Izzivam te, o ti revše ubogo? Moram te malo veš, moram te, da vidim, če si sploh moj sin. Mogoče pa nisi, a veš, da mogoče sploh nisi, pri Cigankah nikoli ne veš!

RUIŠ: Prasec, prasec! Ti, ti, ti ..., prasec!

(Ruiš skoči na Džaferja. Džafer jo porine, spusti Kaleo, Ruiš se opoteče, Kalea udari Džaferja, ki ni bil pripravljen, ga presenetí. Kalea udari večkrat, Džafer se opoteče.)

KALEA: Mame pa ne boš, mame pa ne!

(Sedaj se Džafer in Kalea spopadeta zares. Ženski se umakneta ob steno. Udarci padajo. Zadnji udari Kalea, Džafer omahne in pade. Stoka na tleh.)

RUIŠ: Džafer, Džafer!

(Kalea utrujen sredi sobe, nemočno gleda.)

Kaj si mu ...? Džafer, me slišiš, Džafer? Vode, vode daj ...

(Džemila hitro natoči kozarec vode.)

Kaj si mu storil, Kalea?

(Zatemnitev.)

6. prizor

(Minilo je nekaj mesecev. Ruiš z dojenčkom v naročju stoji ob na stežaj odprtih vhodnih vratih. Med vrati na eni strani Džemila, na drugi Kalea, ki se trudita v prostor poriniti manjši hladilnik.)

DŽEMILA: Jaz bi imela rajši televizijo.

RUIŠ: Mleko za malega se ti pa lahko mirno pokvari, kaj?

KALEA: Tudi televizija bo. Umakni se.

RUIŠ: Ni to malo pretežko zanjo? Šele dva meseca je ...

DŽEMILA (Ruiš): Nehaj in rajši poglej, da si ne bo spet kaj naredil.

KALEA: Čakaj, porinil bom.

RUIŠ (dojenčku): Vidiš, kako sta tečna, potem pa mene kregata, ampak ... Ampak, ko boš ti zrasel, me boš branil, a ne, da boš branil svojo babico?

DŽEMILA: Kot da te kaj razume.

KALEA: Seveda jo razume, vse razume.

RUIŠ: Razume, pa še kako, razume.

Se greva midva rajši igrat z dedijem. Pustiva sitnobe, ki nič ne vejo ...

(In izgine med vrati.)

KALEA: Še malo ... Ja. Počakaj, bom splezal čez.

(Pleza čez hladilnik v kuhinjo.)

DŽEMILA: Kaj si mu rekel?

KALEA: Sem ti že pet krat povedal, nehaj.

DŽEMILA: Pa daj še stotič.

KALEA: Če ne misli resno, ga ne bo.

DŽEMILA: Kako je pa odreagiral?

KALEA: Joj, ste babe tečne! Si prepričana, da je Seid?

DŽEMILA: Takrat sem bila samo z njim.

KALEA: Ne vem, če je on tudi prepričan.

(Džemila se razjezi.)

DŽEMILA: Tri mesece sem spala samo z njim, točno ve, sem mu povedala. Saj me je on pustil! A zdaj bo pa ...?! On?! Prasec! Kako si sploh upa pomislit, da ...?!

KALEA: Najprej počakaj, potem se pa jezi. Če je resen bo prišel.

DŽEMILA: Če bi hotel, bi že zdavnaj prišel, vsaj pogledat Džaferčka.

KALEA: Pri moških to ne gre tako hitro. Koliko je pa star?

DŽEMILA: Kaj vem? Kje pa bo ta hladilnik?

KALEA: Na istem mestu kot prejšnji.

(Porineta hladilnik na mesto, kjer je bil nekoč.)

DŽEMILA: Seid? Kakšno leto več od mene.

In zakaj si kupil starega? (hladilnik)

KALEA: A ni v redu?

DŽEMILA: Je, ampak ne vem, če ima smisel šparat za očeta.

KALEA (razburjeno): O tem bo odločal zdravnik, ne pa ti!

DŽEMILA: Zaenkrat še dobro slišim, se ti ni treba dret.

KALEA: Vsi se v vse vtikate, zato pa je tako.

(Čez čas.)

DŽEMILA: Izgleda, da bom dobila za čistit, mama bo pazila Džaferčka.

KALEA: Ne more oba.

DŽEMILA: Pravi, da lahko.

Ampak, a ni zdravnik rekel, da ne more garantirat za operacijo?

KALEA: Najboljšega bom našel, pa če stane milijone.

DŽEMILA: Ampak, če ne more garantirat!

KALEA: A naj ostane kripelj?

DŽEMILA: Kaj pa, če bo potem še večji?

KALEA: Ne bo!

(Džemila ga pogleda, dolga tišina.)

DŽEMILA: Saj mu je super!

KALEA: Nimaš dovolj svojih skrbi?

DŽEMILA: Resno mislim. Po moje je prav srečen, nič ne ve.

KALEA: Kje pa!

DŽEMILA: Sploh se ne zaveda. Mislim, da ga nima smisla zdraviti, boljše je tako, kot je.

KALEA: Ne boš me prepričala, vse bom poskusil.

DŽEMILA: Zakaj pa? Poglej mamo, je čisto prerrojena. Že če bo začel govoriti, bo spet sranje. Vsaj nobenega več ne zajebava.

KALEA: Mene lahko zajebava do konca življenja!

(Džemila vzame cigareto.)

DŽEMILA: S tabo se res ne da več normalno pogovarjat.

(Si prižge. Nadaljuje bolj spravlljivo.)

Ko prižgem, se spomnim na babi.

Boš? O, kako jo pogrešam!

(Kalea vzame cigareto.)

KALEA: Tudi jaz se je spomnim.

DŽEMILA: Žal mi je, da ne more videt Džaferčka.

KALEA: In očeta?

DŽEMILA: To te bo ubilo. Bil je slučaj! Nisi vedel, saj ga nisi hotel.

(Kalea je vidno nervozen.)

Veš kaj bi rekla babi, ko bi vedela, da kadiš? Da se zarečenega kruha največ poje.

(Čez čas.)

KALEA: Kaj pa, če sem ga hotel?

DŽEMILA: Ja, in ti misliš, da ti bom verjela? Saj sem bila zraven! Pa ja vem kako je bilo.

KALEA: Kaj pa, če sem ga zares hotel? Kaj pa, če sem ga hotel vsak dan, vsak hip, že če sem pomislil nanj? V mislih sem ga vedno znova ubijal! In ga zmeraj premagal. Obležal je pred mano na tleh, kot takrat. Neštetokrat sem ga ubil, preden sem ga ...

DŽEMILA: Ampak saj ga nisi ubil.

KALEA: Še huje, iz odraslega človeka, sem naredil otroka.

DŽEMILA: Jaz te res ne bom več poslušala!

KALEA: Nепrestano mislim, niti za hip ne morem pozabit. Ko spim, ko hodim, ko pojem, ko govorim, ga vidim padat pred sabo. Ko bi mi vsaj lahko odpustil, pa mi ne more.

DŽEMILA: Hvala bogu, tak kot je bil, ti nikdar ne bi odpustil.

KALEA: Mi Cigani smo res prekleti!

DŽEMILA: To bi se lahko zgodilo komurkoli.

KALEA: Samo, če je dovolj beden. Če živi v dovolj veliki bedi.

Kaj je sploh imel od življenja? In babi? In mama in ti?

DŽEMILA: In ti? Jaz imam vsaj Džaferčka, ti pa še nobene punce nočeš pogledat.

KALEA: In, ko bo zrasel? Ko bosta imela komaj za kruh? Ko te bo vprašal, zakaj mu ne kupiš vsak dan čokolade, zakaj mu ne kupiš igrač, lepih oblek? Ko ga bojo sošolci v šoli pljuvali samo zato, ker je črn? Ko te bo začel sovražiti, ker si ga takšnega rodila? Ko bo začel sovražiti sebe, bežat od doma? Ko ga boš prvič preklela, njega in vse otroke, ki jih boš še morala spraviti na svet, ker si ne moreš plačat zdravnika, ki bi ti dal tablete, da ne bi več zanosila in rojevala nesrečnih bitij? Ko boš preklela moža, ki je legel nate? Ko te bo pretepal, samo zato, ker si sam ne bo znal pomagat, ko boste vsak dan globje tonili v mrak? Ko ne boš več vedela kdo si in zakaj si in od kod? Ko bo kletev močnejša od vseh drugih besed?!

DŽEMILA: Mene ne boš, o, ne. Mene ne! Mene ne bo zlomila nobena kletev! Ker vem kdo sem in kaj sem in zakaj.

(Vstopi Ruiš, ob njej pridrsa Džafer, ki se opira na ženo in na Durijino palico. Džafer je precej prizadet, z veliko težavo se premika, noge pravzaprav vleče za sabo. Ima hude težave s kordinacijo gibov, ne more govorit. Namesto besed spušča zelo neartikulirane glasove.)

RUIŠ (Džemili): Zdi se mi, da je mali spet lačen.

DŽEMILA: Pred dvema urama sem ga podojila. Ta je pa res požrešen.

(Ruiš s težavo posadi Džaferja na stol. Potem moža s stolom porine tik do mize, da ne bi padel. Roke mu položi na mizo. Džemila izgine med vrati spalnice.)

RUIŠ: Kaj se spet spravljaš nanjo?

Nikamor ne hodi, ker se bova pogovorila.

(Džafer udari po mizi. Ruiš prijazno Džaferju.)

Ti bom dala, samo malo počakaj.

(Džafer je zelo glasen in neučakan.)

Slišim, slišim, počakaj. (Kalei.) Hujši je kot otrok.

(Džafer protestira. Ruiš Džaferju.)

Ne ti, nisi ti, ti nisi otrok, nisem zate rekla.

KALEA: Seveda je otrok. Čisto kot otrok.

RUIŠ (Kalei): Molči. Ne vidiš, da ga jeziš?

(Džafer pogleda Kaleo. Ruiš pripravlja hrano za moža. Kalei.)

Boš ti tudi?

KALEA: Ne.

RUIŠ: Zdaj, ko imamo spet dovolj pa nikoli nisi lačen, še shiral boš.

(Džafer nekako pritruje Ruiš.)

Vidiš, še on misli tako.

(Džafer se trudi, da bi nekaj povedal, očitno je namenjeno Kalei.)

KALEA: Čisto nič ga ne razumem.

RUIŠ: Mogoče želi, da sedeš k njemu.

(Džafer mukoma pritrjuje.)

Zdaj se ti ga pa res ni treba več bat.

KALEA: Kdaj sem se ga pa bal?

(Džafer začne vleči zvoke, kot da bi hotel zapeti.)

RUIŠ: Mislim, da ti je odgovoril

KALEA: Jaz ga ne razumem.

RUIŠ: Ja, ja, lepo si zapel, lepo. (Kalei.) Nehaj že mučit sebe in druge. Dosti je bilo. To ne pelje nikamor.

(Kalea vzame cigareto. Džafer tudi hoče. Kalea mu jo porine v usta. Ruiš prinese hrano.)

Zdaj pa res ne boš kadiš.

KALEA: Pusti ga, če hoče.

(Džafer pritrjuje Kalei.)

RUIŠ: Najprej bo jedel.

(Džafer se ne strinja.)

Najprej boš jedel, potem pa lahko kadiš. (Kalei.) Tudi ti nehaj.

(Džafer tolče z rokami po mizi. Odriva Ruiš.)

Jedel boš, če jaz rečem, da boš jedel, boš najprej jedel. Džafer, ubogaj me, če ne te bom!

(Ga udari po prstih. Džafer je užaljen.)

V redu, pa nič. Ne boš jedel, v redu, ampak me ne prosi več.

(Ruiš hoče vzeti hrano nazaj. Džafer protestira.)

KALEA: A moraš bit groba z njim?

RUIŠ: En red pa mora bit!

(Džafer se umiri.)

Boš?

(Džafer počasi pritrjuje.)

Priden, ja, moraš bit priden. Si že pogruntal, da se ti bolj splača, a ne?

(Ruiš sede. Kalei.)

Krpo sem pozabila.

(Kalea vstane in ji poda kuhinjsko krpo.)

Ne meni, njemu jo daj.

(Kalea položi krpo na mizo, Ruiš jo jezno vzame in jo zaveže možu kot slinček. Džafer jo vrže na tla.)

RUIŠ: Spet si poreden? Kaj ti je danes?

KALEA: Nehaj ga poniževat!

RUIŠ: Ti pa nehaj zajebavat in me pusti, da ga vsaj v miru nahranim! *Po pavzi.* In nikamor ne hodi!

KALEA: Obnašaš se kot policaj!

Džafer je zmeden, gleda zdaj enega zdaj drugega.

RUIŠ: Ko boš imel zares opravka z njimi, boš drugače govoril.

KALEA: Če me misliš prijavit, ti moram sporočit, da se bom sam.

RUIŠ: Nehaj se obtoževat, bil je nesrečen slučaj, stepla sta se in ...

KALEA: Naredil bom kot mislim, da je prav!

Kalea se obrne k vratom. Džafer se trudi, da bi nekaj povedal, vstaja, hoče za njim, Ruiš ga vleče nazaj. Džafer se napenja.

RUIŠ: Sedi nazaj, sedi ...

DŽAFER: Aaaaubbemneeeeeee, muuennneeeeeeeoo, mnnnnnnneeeeeeeee ...

Kalea gre ven. Džafer spusti neartikuliran krik.

RUIŠ: Pomiri se, saj bo, bo že prišel ... Bova rajši jedla. Odpri usta. .

DŽAFER: Mnnneieeee, mnnneeeibnbuuooooomnnnnnnneeeeeeee.

RUIŠ: Seveda boš, pa še kako boš! Kaj praviš? Kaj ...?

DŽAFER: Mnnnnneeeuieeeee, mmnnnnnnneeeeeeeeeibboobomnnneeeeeeee.

RUIŠ: Kaj? Ne. A res ponavljaš za mano? Kaj? Nemogoče! Ta beseda je pretežka. Ja, pretežka. Poskusiva z ... Reci - mama, mama.

DŽAFER: Moeooannmmmmamm, mmmnnneeeaaaaaaammmaaaaa, mmmmmmmmm
iaaaaaaammnmmmmaaaaaaa ... nnnnnnnmmmmmm, mmmmmaaaaaaa,
aaaaaaammaaaaaajkaaaaaa ...

DŽEMILA: On govori, govori, oče ..., spregovoril je! Govori! Kalea! Kalea! Kalea!

Džemila steče ven. Džafer spet poskusi. Ruiš mu pokrije usta z roko. Džafer se hvaležno nasloni na njeno ramo, Ruiš ga objame in poljubi. Zatamnitev.

7. prizor

Prostor je presvetljen z lučjo. Iz radijskega sprejemnika se sliši glasba. Posnetek pesmi, ki jo poje Kalea tudi v živo za nas. Ruiš tesno objeta pleše z Džaferjem, Džemila pleše čoček z malim Džaferčkom v naročju.

Ej, da sem ptica,
 da zletim, kamor hočem!
 Pal bi na lonec
 in se mesa najedel.
 Pograbil bi kos
 in se skrila na seneno kopico:
 da me nihče ne vidi,
 da se nasita nagoltam.
 Ej, da sem netopir
 Pal bi na okence,
 deklici na prsi.
 Ej, da sem netopir!
 Ona bela, jaz - črn.

Zzatemnitev.

(Pesmi so iz knjige »Ciganska poezija«, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1959. Iz ciganskega jezika v srbohrvaščino prevedel Rade Uhlak, prepesnil Branko V. Radičević, v slovenščino prevedel Ivan Minatti.)

